

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ СТЕПАНА ҐЖИЦЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

освітній ступінь «Магістр»

**на тему: «ОБЛІК ФОРМУВАННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ТА
ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ВЛАСНОГО
КАПІТАЛУ У ТОВАРИСТВІ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«****» ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»**

Виконав: студент 2 курсу, групи Оп - 61
Спеціальності: 071 «Облік і оподаткування»

Кошак І.І.

(Прізвище та ініціали)

Керівник: к.е.н., доц. Малецька О.І.

(Прізвище та ініціали)

Рецензент: _____

(Прізвище та ініціали)

ЛЬВІВ 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ СТЕПАНА ҐЖИЦЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

Освітній ступінь **«Магістр»**

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____
(підпис)

«18» березня 2025 року

З А В Д А Н Н Я
на кваліфікаційну роботу студенту

Кошаку Ігорю Ігоровичу

(прізвище, ім'я, по-батькові)

**1. Тема роботи «ОБЛІК ФОРМУВАННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ТА
ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ВЛАСНОГО
КАПІТАЛУ У ТОВАРИСТВІ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«****» ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»**

Керівник роботи МАЛЕЦЬКА ОЛЬГА ІВАНІВНА, к.е.н., доц
(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджена наказом ЛНУВМБ від «14» березня 2025 року № 194-4

2. Термін здачі студентом закінченої кваліфікаційної роботи до «5» грудня 2025 року

3. Вихідні дані для кваліфікаційної роботи: нормативно-правові та літературні джерела за темою роботи, дані аналітичного та синтетичного обліку, річна фінансова та статистична звітність досліджуваного підприємства, Інтернет-джерела, методичні рекомендації

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити) ВСТУП

1. Теоретичні основи обліку власного капіталу підприємства. 1.1. Економічна сутність власного капіталу підприємства. 1.2. Нормативно-правове

забезпечення обліку власного капіталу. 1.3. Методика досліджень. 2. Організація обліку власного капіталу у тов «****». 2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства. 2.2. Аналіз основних фінансових показників діяльності ТОВ «****». 2.3. Аналіз власного капіталу ТОВ «****». 2.4. Організація обліку власного капіталу. 2.5. Розкриття інформації щодо власного капіталу у фінансовій звітності ТОВ «****». 3. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення власного капіталу підприємства. 3.1. Обґрунтування необхідності вдосконалення організації обліку власного капіталу на ТОВ «****». 3.2. Напрями удосконалення організації обліку власного капіталу ТОВ «****». 3.3. Організація бухгалтерського обліку зареєстрованого капіталу та напрями його удосконалення. 3.4. Автоматизація обліку власного капіталу на ТОВ «****». Висновки. Список використаних джерел

5. Перелік графічного матеріалу: таблиці, схеми, рисунки

6. Дата видачі завдання «18» березня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів (роботи)
1.	Отримання завдання. Вивчення рекомендованої літератури по темі КР. Написання аналітичного огляду. Вивчення об'єкту. Аналіз існуючого стану (складання програми; написання пояснювальної записки для дипломної роботи).	18.03.25р.- 23.05.25р.
2.	Розробка перспективного рішення та його обґрунтування (написання перспективної частини; виготовлення планової основи для основного варіанту роботи).	26.05.25р.- 21.07.25р.
3.	Розробка та обґрунтування пропозицій щодо реалізації роботи. Написання економічної частини роботи; висновків і пропозицій; кінцеве редагування пояснювальної записки; оформлення кінцевого варіанту роботи та інших графічних матеріалів, які представляються до захисту в ЕК).	22.07.25р.- 7.11.25р.
4.	Кінцеве оформлення дипломної роботи (здача пояснювальної записки керівнику КР; виправлення його зауважень; здача КР на рецензування; кінцеве оформлення ілюстративних матеріалів, таблиць).	10.11.25р.- 5.12.25р.
5.	Підготовка до захисту в ЕК. Пробний захист на випускній кафедрі (написання доповіді й погодження її з керівником КР; виправлення зауважень у графічній частині).	8.12.2025р.

Студент

(підпис)

Кошак І.І.

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)

Малецька О.І.

(прізвище та ініціали)

УДК 657.1:657.6 (477.82)

Облік формування, використання та відображення у фінансовій звітності власного капіталу у товаристві з обмеженою відповідальністю «**» Львівського району Львівської області**

Кошак І.І. - Кваліфікаційна робота здобувача. Кафедра обліку і оподаткування - ЛНУЛНУВМБ імені С з Гжицького, 2025 рік

85 с. текстової частини, 14 таблиць, 16 рисунків, 42 джерела.

У першому розділі узагальнено наукові підходи до визначення власного капіталу, проаналізовано нормативно-правове забезпечення його обліку та методику відображення у фінансовій звітності. Висвітлено структуру власного капіталу підприємства та методичні засади його формування, використання й облікового відображення.

У другому розділі наведено організаційно-економічну характеристику підприємства. Проведено аналіз формування та використання власного капіталу, досліджено динаміку статутного капіталу та нерозподіленого прибутку. Розглянуто практику ведення первинного, аналітичного та синтетичного обліку. Встановлено недоліки у відображенні окремих операцій, несвоєчасність обміну документами та недостатню інтеграцію між бухгалтерською та юридичною службами.

У третьому розділі сформовано комплекс заходів щодо вдосконалення обліку власного капіталу. Запропоновано впровадження внутрішнього регламенту обліку статутного капіталу, автоматизацію документообігу, побудову автоматизованої моделі моніторингу власного капіталу та застосування сучасних інструментів бізнес-аналітики (Power BI, Azure, Tableau).

Результати кваліфікаційної роботи можуть бути використані ТОВ «****» для вдосконалення системи обліку, підвищення прозорості корпоративного управління, оптимізації контролю та впровадження цифрових рішень у сфері управління власним капіталом.

АНОТАЦІЯ

У магістерській кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні, методичні та практичні аспекти обліку формування, використання та відображення у фінансовій звітності власного капіталу ТОВ «****». Розкрито економічну сутність власного капіталу, його структуру, функції та значення у забезпеченні фінансової стійкості підприємства. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення обліку власного капіталу. У роботі проведено організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ «****», здійснено аналіз динаміки формування статутного капіталу та нерозподіленого прибутку. Досліджено практику ведення первинного, аналітичного і синтетичного обліку власного капіталу, виявлено проблеми та недоліки в організації облікових процедур. На основі результатів дослідження запропоновано комплекс заходів щодо вдосконалення методики обліку власного капіталу. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме підвищенню точності фінансової інформації, своєчасності її оновлення, прозорості корпоративного управління та покращенню якості управлінської аналітики.

Ключові слова: власний капітал; статутний капітал; нерозподілений прибуток; фінансова звітність; формування капіталу; використання капіталу; бухгалтерський облік; електронний документообіг; автоматизація.

ABSTRACT

The master's thesis examines the theoretical, methodological, and practical aspects of accounting for the formation, use, and presentation of equity in the financial statements of LLC "Tekhnokap UA." The economic essence of equity, its structure, functions, and its role in ensuring the financial stability of the enterprise are disclosed. The regulatory framework governing equity accounting is analyzed. The study provides an organizational and economic overview of LLC "Tekhnokap UA" and includes an analysis of the dynamics of statutory capital formation and retained earnings. The research examines the practice of primary, analytical, and synthetic accounting of equity and identifies existing problems and shortcomings in the organization of accounting procedures. Based on the research results, a set of measures aimed at improving the methodology of equity accounting is proposed. The implementation of the proposed recommendations will contribute to enhancing the accuracy of financial information, improving the timeliness of its reporting, increasing the transparency of corporate governance, and improving the quality of managerial analytics.

.Keywords: equity; statutory capital; retained earnings; financial reporting; capital formation; capital utilization; accounting; electronic document management; automation.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Економічна сутність власного капіталу підприємства	9
1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку власного капіталу	13
1.3. Методика досліджень	19
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ У ТОВ «****»	22
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	22
2.2. Аналіз основних фінансових показників діяльності ТОВ «****»	
2.3. Аналіз власного капіталу ТОВ «****»	25
2.4. Організація обліку власного капіталу	31
2.5. Розкриття інформації щодо власного капіталу у фінансовій звітності ТОВ «****»	39
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.	47
3.1. Обґрунтування необхідності вдосконалення організації обліку власного капіталу на ТОВ «****»	51
3.2. Напрями удосконалення організації обліку власного капіталу ТОВ «****»	51
3.3. Організація бухгалтерського обліку зареєстрованого капіталу та напрями його удосконалення.	53
3.4. Автоматизація обліку власного капіталу на ТОВ «****»	57
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	78
	81

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки України важливого значення набуває забезпечення фінансової стійкості та ефективності діяльності підприємств, що значною мірою залежить від достатнього рівня власного капіталу та раціонального управління ним. Власний капітал виступає ключовою складовою фінансових ресурсів підприємства, визначає рівень його незалежності, платоспроможності, інвестиційної привабливості та здатності протистояти зовнішнім ризикам. У зв'язку з цим питання обліку формування, використання та відображення власного капіталу у фінансовій звітності набуває особливої актуальності як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Зміни у законодавстві, впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності, цифровізація облікових процесів та уніфікація вимог до прозорості фінансової інформації зумовлюють необхідність удосконалення методичних підходів до обліку власного капіталу. Особливої уваги це питання потребує у контексті діяльності вітчизняних товариств з обмеженою відповідальністю, де характерною є специфіка формування статутного капіталу, розподілу фінансових результатів та відображення змін капіталу у звітності.

Для ТОВ «****», яке здійснює господарську діяльність у динамічному конкурентному середовищі, коректне ведення обліку власного капіталу є запорукою достовірного формування фінансової звітності та основою прийняття управлінських рішень. Управління структурою капіталу, своєчасне формування резервів та правильне відображення змін у фінансовій звітності сприяють підвищенню ефективності діяльності підприємства та зміцненню його фінансової стійкості. Актуальність теми також посилюється зростаючими вимогами до прозорості корпоративного управління та необхідністю адаптації облікової політики підприємства до сучасних стандартів.

Метою магістерської роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів обліку формування, використання та відображення власного капіталу

у фінансовій звітності ТОВ «****» та обґрунтування пропозицій щодо його удосконалення.

Для досягнення мети визначено такі **основні завдання**:

1. розкрити економічну сутність, класифікацію і роль власного капіталу в діяльності підприємства;
2. дослідити нормативно-правове забезпечення та теоретичні підходи до обліку власного капіталу;
3. охарактеризувати організаційно-економічні особливості діяльності ТОВ «****»;
4. проаналізувати існуючу систему бухгалтерського обліку формування та використання власного капіталу на підприємстві;
5. дослідити порядок відображення показників власного капіталу у фінансовій звітності;
6. здійснити аналітичну оцінку стану та динаміки власного капіталу підприємства;
7. розробити напрями вдосконалення обліку і розкриття інформації про власний капітал відповідно до сучасних вимог.

Об'єкт дослідження – процес формування, використання та відображення власного капіталу у системі бухгалтерського обліку підприємства.

Предмет дослідження – методичні, організаційні та практичні аспекти обліку і розкриття інформації про власний капітал ТОВ «****» у фінансовій звітності.

Під час виконання магістерської роботи застосовано такі методи наукового пізнання:

- загальнонаукові: аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення – для розкриття теоретичних основ та виявлення проблем у практиці обліку;
- економіко-статистичні методи: горизонтальний та вертикальний аналіз, методи порівняння – для оцінки динаміки власного капіталу;
- графічний метод – для наочного подання аналітичних результатів;

- метод економічного моделювання – для обґрунтування напрямів удосконалення обліку;
- методи документального аналізу – для дослідження облікової політики та первинних документів підприємства.

Наукова новизна магістерської роботи полягає у:

- поглибленні теоретичних підходів до розкриття сутності власного капіталу та його ролі у забезпеченні фінансової стійкості підприємства;
- уточненні класифікації елементів власного капіталу з урахуванням особливостей діяльності ТОВ «****»;
- удосконаленні методичних підходів до ведення аналітичного обліку власного капіталу;
- розробленні пропозицій щодо підвищення інформативності та прозорості розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності;
- формуванні рекомендацій щодо цифровізації процедур обліку змін капіталу.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність власного капіталу підприємства

Власний капітал є однією з ключових економічних категорій фінансового менеджменту та бухгалтерського обліку, оскільки він визначає рівень фінансової автономії, інвестиційних можливостей та стабільності підприємства. У науковій економічній літературі власний капітал розглядається як сукупність ресурсів, вкладених власниками, а також нагромаджений результат діяльності підприємства, який залишається у його розпорядженні після виконання всіх зобов'язань перед кредиторами. Такий підхід відображає фундаментальний принцип рівняння бухгалтерського балансу, згідно з яким активи підприємства дорівнюють сумі зобов'язань та власного капіталу[26].

За визначенням П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», власний капітал - це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань[12]. Таким чином, власний капітал є залишковою величиною, проте його економічна сутність значно ширша: це не лише джерело фінансування, а й індикатор фінансової стійкості, здатності до самофінансування та розвитку.

На думку вчених, власний капітал є правом власників на активи підприємства, яке формується за рахунок початкових інвестицій та накопиченого прибутку[1]. Дослідники підкреслюють, що структура власного капіталу є важливим сигналом для інвесторів і кредиторів, адже високий рівень власного фінансування зменшує ризики неплатоспроможності.

Вітчизняний вчений Ф. Ф. Бутинець трактує власний капітал як сукупність коштів, що належать власникам підприємства і використовуються для забезпечення його господарської діяльності, формуючи фінансову основу функціонування [2]. Він наголошує, що власний капітал - це головний внутрішній ресурс, який гарантує підприємству незалежність від зовнішніх

джерел фінансування, а його достатність є критично важливою в умовах нестабільного ринкового середовища.

Інші науковці, зокрема М. В. Герасимович, звертають увагу на багатофункціональність власного капіталу, який виконує гарантійну, регулятивну, інвестиційну та захисну функції[4]. Гарантійна функція полягає у забезпеченні інтересів кредиторів, інвестиційна - у створенні умов для залучення додаткових ресурсів, регулятивна - у впливі на структуру залучених коштів, захисна - у здатності протистояти фінансовим ризикам.

Економічна сутність власного капіталу тісно пов'язана з його структурою. У бухгалтерському обліку виділяють такі його складові: статутний капітал, додатковий вкладений та інший додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений та вилучений капітал. Згідно з НП(С)БО та МСФЗ, кожен елемент власного капіталу має різну економічну природу та виконує особливі функції в системі фінансового забезпечення підприємства. Наприклад, статутний капітал визначає мінімальну величину активів, що гарантують інтереси учасників, а нерозподілений прибуток формує інвестиційний потенціал і забезпечує можливості для розвитку та реінвестування[31].

Власний капітал формується за рахунок двох основних джерел: внесків власників при створенні або збільшенні статутного капіталу та фінансового результату діяльності підприємства. Саме тому його величина змінюється під впливом господарських операцій, пов'язаних із прибутками, збитками, емісією або вилученням часток, переоцінкою активів, створенням резервів. Питання оцінки власного капіталу є важливим елементом фінансової звітності, оскільки впливає на достовірність показників балансу та звіту про власний капітал.

З метою наочного представлення внутрішньої структури власного капіталу підприємства доцільно використовувати графічні моделі, які узагальнюють ключові елементи та їх взаємозв'язки. Нижче подано узагальнену схему структури власного капіталу підприємства.

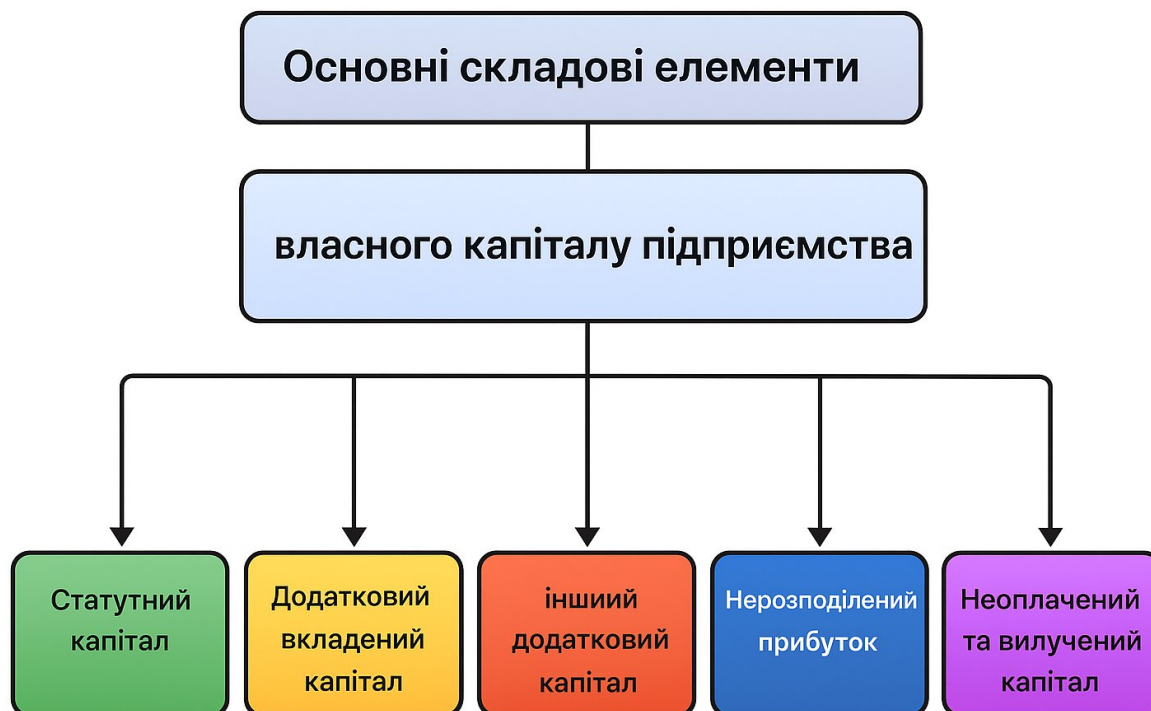

Рис. 1.1. Основні складові елементи власного капіталу підприємства

Рисунок 1.1 відображає структуру власного капіталу підприємства, що формується відповідно до вимог національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Власний капітал представлений як сукупність елементів, які забезпечують фінансову стійкість, інвестиційну привабливість і стабільність функціонування суб'єкта господарювання.

У схемі виокремлено такі ключові його компоненти:

- Статутний капітал – базова частина власного капіталу, що формується за рахунок внесків засновників і визначає мінімальні гарантії для кредиторів.
- Додатковий вкладений капітал – сума внесків учасників понад зареєстрований статутний капітал.
- Інший додатковий капітал – приріст капіталу, сформований у результаті дооцінки активів та інших операцій, що не належать до внесків власників.

- Нерозподілений прибуток – частина чистого фінансового результату, що залишається у розпорядженні підприємства та спрямовується на розвиток діяльності.

- Неоплачений та вилучений капітал – суми заборгованості учасників за внесками до статутного капіталу та вартість викуплених підприємством власних часток (акцій).

Схема демонструє внутрішню побудову власного капіталу, взаємозв'язок його елементів та роль кожного з них у забезпеченні фінансової стабільності ТОВ «****». Такий підхід дозволяє комплексно оцінити майновий стан підприємства та ефективність використання його ресурсів

З точки зору фінансового аналізу, власний капітал є ключовою характеристикою підприємства, що дозволяє оцінити його фінансову стійкість, автономію та рівень ризику. Коефіцієнти автономії, фінансової залежності та маневреності капіталу широко застосовуються для визначення того, наскільки підприємство здатне фінансувати свою діяльність без залучення позикових коштів⁷. Зростання частки власного капіталу свідчить про стабільність та підвищує довіру зовнішніх контрагентів.

У сучасних умовах цифровізації облікової системи вимоги до структури і якості інформації про власний капітал зростають. МСФЗ акцентують увагу на розкритті джерел формування капіталу, операцій з його зміни та впливу таких змін на фінансовий стан підприємства. Забезпечення прозорості інформації про власний капітал є важливим елементом корпоративного управління, що дозволяє підвищити рівень інвестиційної привабливості та ефективності управління.

Таким чином, економічна сутність власного капіталу підприємства полягає у його ролі як джерела фінансових ресурсів, індикатора стабільності, гарантії для кредиторів та основи для стратегічного розвитку. Теоретичні підходи до визначення власного капіталу свідчать про його багатогранність, складну структуру та значущість для забезпечення успішної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки.

1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку власного капіталу

Нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу в Україні ґрунтується на поєднанні загальнодержавних актів, національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності, а також методичних документів Міністерства фінансів України та внутрішніх регламентів підприємства. Сукупність цих джерел визначає порядок формування, оцінки, відображення та розкриття інформації про власний капітал у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Ключове місце в ієрархії джерел посідає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р., який встановлює правові засади регулювання бухгалтерського обліку, загальні вимоги до складання фінансової звітності, права й обов'язки учасників облікового процесу, а також принципи, за якими формується інформація про активи, зобов'язання та власний капітал підприємства [20]. Саме цей закон закріплює поняття фінансової звітності як основного джерела інформації для користувачів щодо фінансового стану, результатів діяльності та руху грошових коштів, а отже – опосередковано визначає вимоги до відображення власного капіталу.

Наступний рівень нормативного регулювання становлять Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО). Базовим для розкриття інформації про власний капітал є НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Мінфіну України від 07.02.2013 р. № 73. У цьому стандарті визначено склад фінансової звітності, елементи звітності та критерії їх визнання, зокрема власний капітал тлумачиться як частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [12]. Власний капітал виділено як окрему статтю Звіту про фінансовий стан (балансу), а також як об'єкт розкриття в Звіті про власний капітал.

Спеціалізованим нормативним документом, який регламентує порядок складання Звіту про власний капітал, є П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Стандарт визначає структуру звіту, перелік його показників та вимоги до розкриття інформації про зміни в складі власного капіталу протягом звітного періоду: формування статутного капіталу, нарахування та використання прибутку, створення резервів, переоцінку активів тощо.

Важливу роль у нормативному забезпеченні обліку власного капіталу відіграє План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291, та Інструкція про його застосування [6]. Саме цим документом визначено систему рахунків класу 4 «Власний капітал та забезпечення зобов'язань» (рахунки 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал», 41 «Капітал у дооцінках», 42 «Додатковий капітал», 43 «Резервний капітал», 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» тощо), що забезпечує методичну базу для відображення змін власного капіталу в обліку. Інструкція про застосування Плану рахунків конкретизує економічний зміст кожного рахунку та типові кореспонденції, що забезпечує єдині підходи до відображення операцій із власним капіталом у практиці підприємств. [6].

Для деталізованого обліку в національній практиці використовується низка субрахунків (як показано в таблиці 1.1 використання яких залежить від організаційно-правової форми підприємства (ОПФ)).

Додатковою ланкою нормативно-правового забезпечення є Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну України від 28.03.2013 р. № 433 [21]. У цих рекомендаціях деталізовано порядок заповнення як Звіту про власний капітал (форма № 4), так і відповідних розділів Балансу (Звіту про фінансовий стан), у частині, що стосується показників власного капіталу. Зокрема, надано роз'яснення щодо відображення емісійного доходу, коригувань нерозподіленого прибутку, сум дооцінки та уцінки необоротних активів, руху резервного капіталу тощо, що

значною мірою уніфікує практику складання звітності різними суб'єктами господарювання.[17]

Таблиця 1.1.

Структура та призначення субрахунків рахунку 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал» залежно від організаційно-правової форми підприємства

Субрахунок	Об'єкт обліку	Застосування (ОПФ)	Удосконалення обліку
401 «Статутний капітал»	Облік капіталу, розмір якого встановлено статутом (ТОВ, АТ).	Господарські товариства, державні та комунальні підприємства.	Необхідність щоденного контролю відповідності сальдо даних реєстру учасників та ЄДР.
402 «Пайовий капітал»	Облік пайових внесків членів підприємств колективної власності.	Кредитні спілки, споживча кооперація, сільськогосподарські підприємства.	Посилення аналітичного обліку в розрізі колективних та індивідуальних внесків для забезпечення виходу/вступу членів.
403 «Інший зареєстрований капітал»	Облік зареєстрованого капіталу, не віднесеного до статутного чи пайового.	Приватні підприємства, специфічні фонди.	Чітке закріплення порядку формування та використання цього капіталу у внутрішніх наказах.
404 «Внески до незареєстрованого статутного капіталу»	Облік внесків, фактично отриманих до державної реєстрації змін у статуті.	Актуально при збільшенні статутного капіталу.	Скорочення часу між фактичним надходженням внеску (Дт 46) та його юридичною реєстрацією (Кт 40) для мінімізації помилок у звітності.

Нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу в Україні ґрунтується на системі законодавчих, нормативних і методичних документів, які визначають порядок визнання, оцінки, відображення та розкриття

інформації у фінансовій звітності. Основними елементами цієї системи є закони України, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти, План рахунків і методичні рекомендації Міністерства фінансів України. (табл 1.1)

Таблиця 1.2.

Основні нормативно-правові акти, що регулюють облік власного капіталу в Україні

№	Нормативний документ	Коротка характеристика	Значення для обліку власного капіталу
1	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV	Визначає принципи формування фінансової звітності, вимоги до облікової політики, повноваження щодо регулювання обліку	Закріплює поняття фінансової звітності, її елементи та принципи, включаючи власний капітал
2	П(С)БО 5 «Звіт про власний капітал»	Визначає модель складання Звіту про власний капітал	Регламентує порядок відображення змін у складі власного капіталу
3	План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування	Визначає рахунки класу 4, їх зміст і типові кореспонденції	Забезпечує методику відображення операцій зі статутним, додатковим, резервним капіталом і нерозподіленим прибутком
4	Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності	Пояснюють порядок заповнення звітності, зокрема Звіту про власний капітал	Уніфікують практику подання інформації про капітал
5	МСФЗ (IAS 1, IAS 32)	Встановлюють міжнародні вимоги до подання капіталу та фінансових інструментів	Визначають підхід до класифікації інструментів капіталу і зобов'язань, розкриття сукупного доходу

Важливим напрямом розвитку нормативної бази є гармонізація національних стандартів із Міжнародними стандартами фінансової звітності

(МСФЗ). (табл 1.2) Для підприємств, які складають фінансову звітність за МСФЗ, принципове значення мають МСБО (IAS) 1 «Подання фінансових звітів» та МСБО (IAS) 32 «Фінансові інструменти: подання» [6,32]. У рамках МСБО 1 уточнюються вимоги до структури власного капіталу, до його компонентів, до розкриття інформації щодо змін у капіталі, а також акцентується увага на відображенні сукупного доходу. МСБО 32, у свою чергу, проводить межу між інструментами власного капіталу та фінансовими зобов'язаннями, що є принципово важливим для коректної класифікації привілейованих акцій, конвертованих облігацій та інших складних фінансових інструментів.

Правовий статус товариства як юридичної особи приватної форми власності статут визначає ТОВ «****». Він встановлює порядок створення підприємства, управління та організації діяльності, структуру та розмір статутного капіталу, права й обов'язки учасників, процедуру прийняття управлінських рішень, формування майна та джерела його надходження, порядок розподілу прибутку й покриття збитків, а також регулює питання ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності, внесення змін до установчих документів, умови реорганізації та ліквідації підприємства; документ розроблений відповідно до норм Цивільного та Господарського кодексів України, Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та інших актів чинного законодавства.

Наукові дослідження переконливо свідчать про поступове зміщення акценту в нормуванні обліку власного капіталу (ВК) із суто формального опису його структури до розкриття економічного змісту його компонентів. Ця тенденція є відображенням загальносвітової практики, зокрема впливу Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).[32]

Перехід частини українських підприємств на МСФЗ актуалізує питання системного підходу до відображення власного капіталу. Як зазначає Юдін А. І., у цих умовах регулювання власного капіталу є розпорошеним між низкою

міжнародних стандартів, що вимагає узгодження їхнього застосування з національними нормами [7].

Водночас, національна система обліку також підкреслює важливість чіткого визначення та деталізації власного капіталу. Гепрасимович А.М., аналізуючи нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу в Україні, наголошує, що саме Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (НП(С)БО) закріплює легальне визначення поняття «власний капітал», тоді як інші стандарти деталізують порядок розкриття окремих його складових [4].

Сучасні праці вітчизняних учених спрямовані на оцінку достатності чинної нормативної бази та виявлення проблем практичної її реалізації. Зокрема, Чудовець В. зазначає, що, незважаючи на наявність П(С)БО 5 та методичних рекомендацій, на практиці поширеними є помилки у класифікації елементів власного капіталу, у відображенні операцій із дооцінкою активів, розподілом прибутку, а також у заповненні Звіту про власний капітал [27]. Дослідники акцентують увагу на тому, що діюча система рахунків та нормативна база, в цілому забезпечуючи можливість відображення основних видів операцій з капіталом, потребує подальшого вдосконалення в частині відображення сучасних фінансових інструментів, операцій із викупу та анулювання власних акцій, а також трансакцій з капіталом у міжнародному контексті

Важливим джерелом методичного забезпечення виступають навчальні посібники й підручники з фінансового обліку, в яких розділи, присвячені власному капіталу, базуються на положеннях національних і міжнародних стандартів. У роботах Н. М. Ткаченко, В. В. Болехівської, І. Л. Цюцяк та інших авторів систематизовано порядок формування та використання статутного, додаткового і резервного капіталу, відображення нерозподіленого прибутку, емісійного доходу, створення та використання резервів, що сприяє практичному застосуванню норм чинного законодавства [24].

Отже, нормативно-правове забезпечення обліку власного капіталу підприємства в Україні є багаторівневою системою, що включає:

- базовий закон про бухгалтерський облік;
- національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, насамперед НП(С)БО 1;
- План рахунків і Інструкцію щодо його застосування;
- методичні рекомендації Мінфіну щодо заповнення форм фінансової звітності;
- міжнародні стандарти фінансової звітності для суб'єктів, які їх застосовують;
- наукові та навчальні праці, що забезпечують методичну інтерпретацію нормативних вимог.

Разом ці елементи формують нормативну основу, яка забезпечує єдність підходів до відображення власного капіталу в обліку, підвищує прозорість та порівнянність фінансової звітності вітчизняних підприємств, а також створює передумови для адаптації української системи бухгалтерського обліку до міжнародних вимог. Сучасне нормування обліку вимагає від підприємств не лише дотримання юридичної форми, а й глибокого розкриття економічного значення капіталу для надання користувачам звітності інформації, корисної для прийняття економічних рішень.

1.3. Методика досліджень

Методика дослідження у магістерській роботі передбачає застосування комплексу загальнонаукових та спеціальних методів, спрямованих на вивчення теоретичних і практичних аспектів організації бухгалтерського обліку власного капіталу підприємства. Поєднання цих методів забезпечує об'єктивність, наукову обґрунтованість та комплексність отриманих результатів.

У процесі дослідження використано діалектичний метод, який дав змогу розглядати власний капітал як економічну категорію в розвитку,

взаємозв'язку та взаємозумовленості з іншими елементами фінансової системи підприємства. Метод аналізу і синтезу застосовано для розчленування складних облікових процесів на окремі елементи, виявлення закономірностей їх функціонування та подальшого узагальнення.

Системний підхід використано для формування цілісного уявлення про нормативно-правове забезпечення обліку власного капіталу, що включає закони, положення (стандарти) бухгалтерського обліку, методичні рекомендації, внутрішні регламенти підприємства [3]. Порівняльний метод дозволив провести зіставлення вимог національних та міжнародних стандартів (НП(С)БО та МСФЗ) щодо формування, оцінки та розкриття інформації про власний капітал.[23]

Рис. 1.3. Методика дослідження

Для вивчення фактичного стану обліку на підприємстві використано методи документального аналізу та спостереження, що забезпечили можливість дослідити первинні документи, регістри бухгалтерського обліку та форми фінансової звітності, зокрема Звіт про власний капітал. Графічний метод застосовано для наочного відображення результатів аналізу та побудови схем і таблиць, що характеризують структуру, динаміку та нормативне підґрунтя обліку власного капіталу.

Статистичні методи використано для обробки кількісних даних фінансової звітності, оцінювання зміни величини статутного, додаткового, резервного капіталу та нерозподіленого прибутку. Економіко-логічний метод дав змогу обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення облікової політики та внутрішнього контролю операцій, що впливають на власний капітал підприємства.[27]

Таким чином, методика дослідження базується на комплексному використанні взаємодоповнюючих наукових методів, що забезпечують всебічне вивчення процесів формування та облікового відображення власного капіталу, а також можливість розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для підвищення ефективності його управління на підприємстві.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

ТОВ «**»**

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

ТОВ «****» є сучасним виробничим підприємством, що функціонує у Львівській області та спеціалізується на технологічному обладнанні, металоконструкціях та інженерних рішеннях для промисловості. Підприємство здійснює повний цикл виготовлення продукції - від проектування до сервісного обслуговування, що забезпечує конкурентні переваги на ринку.

Організаційно-правова форма товариства що визначає особливості формування статутного капіталу та розподілу прибутку.

Основними видами діяльності підприємства є виробництво та постачання бляшаних кришок; послуги літографії; сервісне обслуговування обладнання.

На підприємстві лінійно-функціональна структура управління яка включає: директора, фінансового директора, головного бухгалтера, виробничий відділ, відділ постачання, економічний відділ, відділ збуту та сервісну службу. Така організація забезпечує чіткий розподіл управлінських та облікових функцій. (Табл. 2.1.) [3]

Облікова політика підприємства передбачає ведення бухгалтерського обліку відповідно до: Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

- Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- Податкового кодексу України;[18]
- статуту ТОВ «****»;
- внутрішнього наказу про облікову політику.

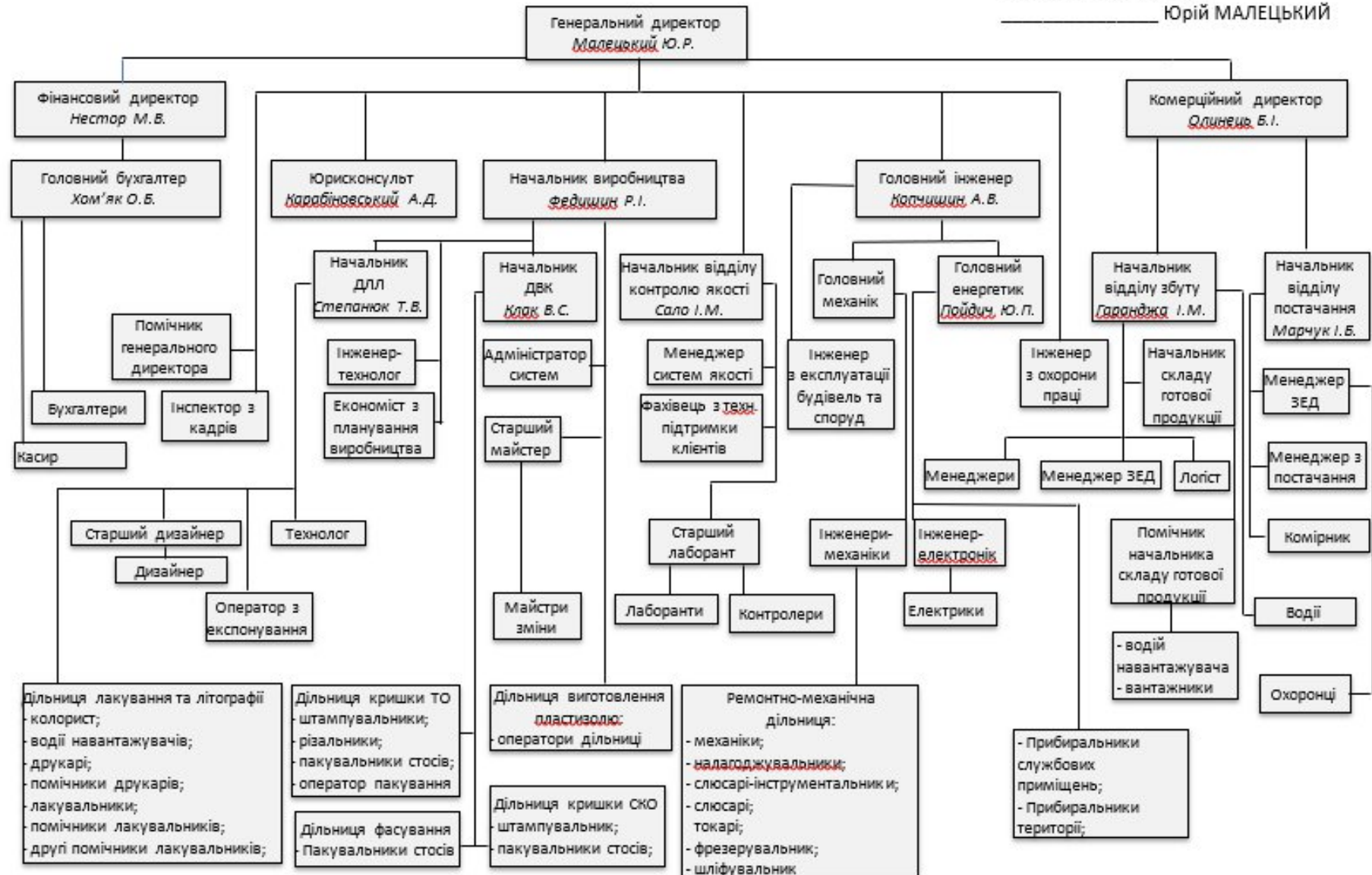
У структурі бухгалтерії функціонує централізована форма ведення обліку під керівництвом головного бухгалтера. Облік ведеться в автоматизованій системі, що забезпечує контроль за операціями та формування звітності.

Організаційна структура ТОВ «ТЕХНОКАП УА» 2024

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Генеральний директор

Юрій МАЛЕЦЬКИЙ

2.2. Аналіз основних фінансових показників діяльності

ТОВ «****»

Аналіз фінансових показників є необхідною складовою оцінки результатів діяльності підприємства та ефективності управління його ресурсами. Для проведення оцінки використано дані офіційної фінансової звітності ТОВ «****» за 2022-2024 роки, поданої у формах №1 «Баланс» та №2 «Звіт про фінансові результати». У межах підрозділу проаналізовано динаміку доходів, витрат, фінансового результату, структури активів і власного капіталу, що дозволяє сформулювати комплексне уявлення про тенденції розвитку підприємства.

Таблиця 2.1

Фінансові показники підприємства ТОВ «****»

(2022–2024 рр.) [25]

Показник	2022р. (тис. грн)	2023р. (тис. грн)	2024р. (тис. грн)	Відхилення 2023/2022 (тис. грн)	Відхилення 2023/2022 (%)	Відхилення 2024/2023 (тис. грн)	Відхилення 2024/2023 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід	446 867	302 967	408 414	-143 900	-32,2%	+105 447	+34,8
Собівартість реалізації	301 434	233 436	325 828	-67 998	-22,6%	+92 392	+39,6
Валовий прибуток	145 433	69 531	82 586	-75 902	-52,2%	+13 055	+18,8
Операційний прибуток	103 545	33 825	38 799	-69 720	-67,3%	+4 974	+14,7
Чистий прибуток	22 980	61 597	30 455	+38 617	+168,1%	-31 142	-50,5
Активи всього	342 406	267 264	297 561	-75 142	-21,9%	+30 297	+11,3
Власний капітал	168 227	189 097	218 516	+20 870	+12,4%	+29 419	+15,5

Таблиця відображає ключові фінансові результати діяльності ТОВ «****» за 2022–2024 роки та демонструє динаміку їх змін як у абсолютних значеннях, так і у відносних показниках. Вона включає такі показники: чистий дохід, собівартість реалізованої продукції, валовий прибуток, операційний прибуток, чистий прибуток, загальна вартість активів та власного капіталу.

У 2023 році підприємство зазнало помітного зниження чистого доходу - на 143 900 тис. грн (-32,2 %). Це стало наслідком зменшення обсягів виробництва та погіршення ринкової кон'юнктури. Водночас у 2024 році дохід збільшився на 105 447 тис. грн (+34,8 %), що свідчить про відновлення попиту на продукцію та поступове відновлення операційної активності.

Собівартість реалізованої продукції у 2023 році знизилася на 67 998 тис. грн (-22,6 %), а у 2024 році зросла на 92 392 тис. грн (+39,6 %). Це пояснюється відновленням виробництва та зростанням витрат на матеріальні ресурси.

Валовий прибуток зменшився у 2023 році більш ніж удвічі (- ,2 %), проте у 2024 році підприємство продемонструвало зростання на 13 055 тис. грн (+18,8 %), що є позитивним сигналом покращення маржинальності.

Операційний прибуток у 2023 році істотно скоротився (- 67,3 %), але у 2024 році збільшився на 14,7 %, що свідчить про підвищення ефективності управління витратами.

Особливу увагу привертає чистий прибуток: у 2023 році він зріс на 38 617 тис. грн (+168,1 %), незважаючи на падіння доходів. Це свідчить про ефективні заходи зі зниження витрат. Проте у 2024 році чистий прибуток скоротився на 31 142 тис. грн (-50,5 %), що зумовлено збільшенням виробничих витрат та підвищенням собівартості.

Вартість активів у 2023 році зменшилася на 75 142 тис. грн (-21,9 %), а у 2024 році - зросла на 30 297 тис. грн (+11,3 %), що може свідчити про збільшення запасів та активізацію виробництва.

Власний капітал демонструє стабільне зростання: у 2023 році він зріс на 12,4 %, а у 2024 - на 15,5 %. Це вказує на фінансову стійкість та здатність підприємства до самофінансування.

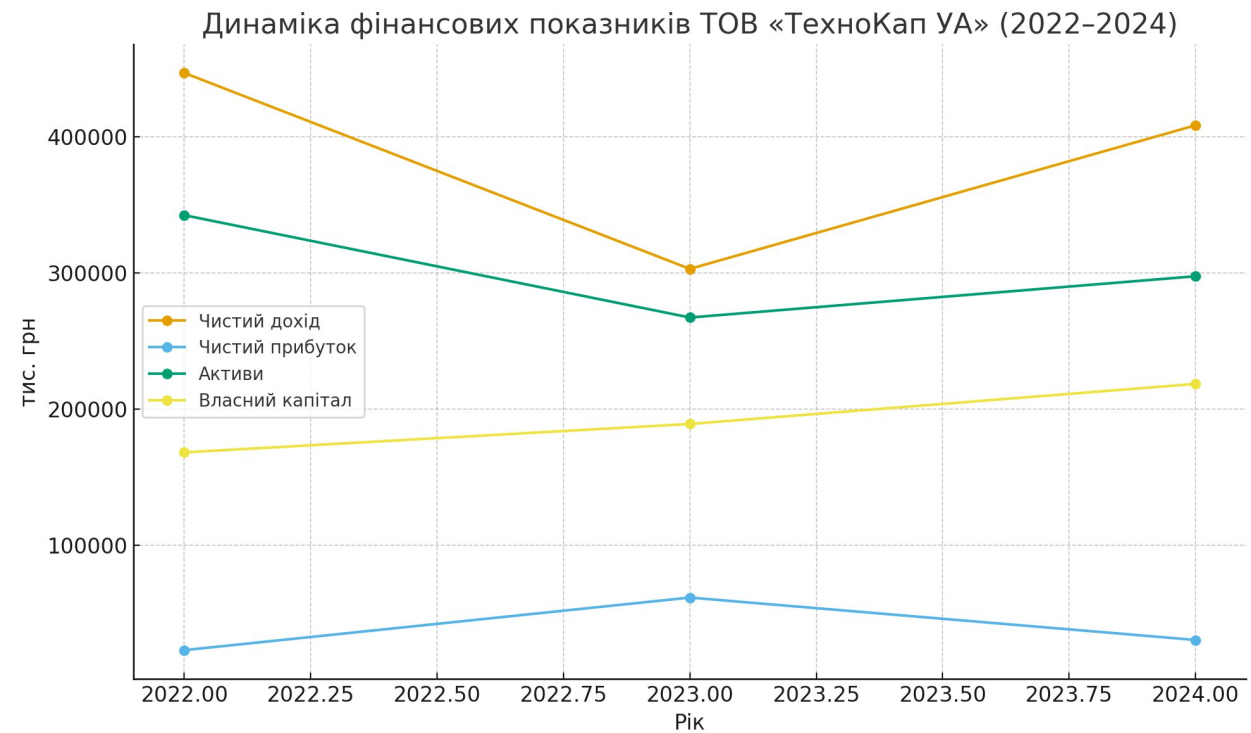

Рис.2.1. Динаміка фінансових показників ТОВ «****» за 2022-2024 рр.

На рисунку 2.1. відображено динаміку основних фінансових показників діяльності ТОВ «****» за 2022–2024 роки, а саме: чистого доходу, чистого прибутку, активів та власного капіталу. Графік дозволяє наочно оцінити зміну масштабів діяльності підприємства, його фінансових результатів та рівня фінансової стійкості упродовж трирічного періоду.

Чистий дохід підприємства демонструє нестійкий характер: у 2023 році його значення різко зменшилося порівняно з 2022 роком, проте у 2024 році спостерігається істотне зростання, що свідчить про поступове відновлення виробничо-комерційної активності.

Чистий прибуток у 2023 році зріс, попри зниження доходів, що вказує на підвищення ефективності витратної політики підприємства. Проте у 2024 році прибуток знову знизився, що зумовлено збільшенням собівартості та операційних витрат.

Активи підприємства у 2023 році суттєво скоротилися, що може свідчити про зменшення обсягів виробничих запасів або обмеження інвестиційної діяльності. У 2024 році активи знову зросли, підтверджуючи тенденцію до відновлення діяльності.

Власний капітал протягом трьох років демонструє стабільне зростання, що є позитивним сигналом фінансової стійкості, здатності підприємства до самофінансування та ефективного акумулювання прибутку.

Для поглибленої оцінки фінансового стану та стійкості ТОВ «****» здійснено аналіз ключових фінансових індикаторів за 2020-2024 роки. Ці показники характеризують ліквідність, ділову активність, рівень фінансової незалежності, прибутковість та структуру джерел фінансування підприємства. Дослідження охоплює п'ятирічний період, що дозволяє простежити довгострокові тенденції та оцінити динаміку впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на фінансові результати.

Таблиця 2.2.

Динаміка фінансових індикаторів ТОВ «****» за 2020–2024 роки

Фінансові індикатори:	2020 рік %	2021 рік %	2022 рік %	2023 рік %	2024 рік %
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт поточної ліквідності	174.95%	144.98%	288.72%	239.65%	272.32%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.90%	1.62%	5.04%	15.72%	11.36%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	84.68%	65.12%	58.80%	59.21%	96.21%

Фінансові індикатори:	2020 рік %	2021 рік %	2022 рік %	2023 рік %	2024 рік %
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт автономії	33.46%	31.15%	54.89%	70.55%	73.44%
Рентабельність активів (ROA)	1.95%	8.87%	20.10%	8.57%	10.23%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	5.98%	33.21%	44.82%	12.94%	14.98%
Чиста маржа	1.48%	6.78%	13.78%	7.58%	7.46%
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	85.54%	99.37%	155.91%	181.87%	223.84%
Коефіцієнт заборгованості	34.80%	47.35%	22.44%	25.54%	24.67%

Аналіз фінансових коефіцієнтів за 2020–2024 роки свідчить про суттєве покращення фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «****».

1. Коефіцієнти ліквідності (поточна, швидка, абсолютна) показують здатність підприємства своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання. Поточна ліквідність демонструє загальну платоспроможність. Поточна ліквідність зросла з 174,95 % у 2020 р. до 272,32 % у 2024 р., що свідчить про надлишкове покриття поточних зобов'язань оборотними активами.

- Швидка ліквідність - платоспроможність без урахування запасів. Швидка ліквідність знизилася у 2021-2023 роках, але у 2024 році значно зросла до 96,21 %, що свідчить про зміцнення фінансових можливостей підприємства без урахування запасів.

- Абсолютна ліквідність - частка негайно реалізованих активів (гроші, фінансові інструменти). Абсолютна ліквідність, хоча залишається низькою, зросла у 12 разів (з 0,90 % до 11,36 %), що свідчить про покращення грошової позиції.

2. Коефіцієнт автономії характеризує частку власного капіталу в загальній структурі фінансування підприємства. Високе значення означає фінансову незалежність. В ТОВ коефіцієнт автономії збільшився з 33,46 % у 2020 р. до 73,44 % у 2024 р. Це означає, що підприємство майже втричі збільшило частку власних джерел фінансування, що є дуже позитивною тенденцією в умовах економічної нестабільності.

3. Рентабельність активів відображає ефективність використання активів для отримання прибутку. (рентабельність активів) зросла з 1,95 % до 10,23 %, тобто підприємство значно підвищило ефективність використання активів.

4. Рентабельність власного капіталу показує привабливість бізнесу для інвесторів та ефективність управління власним капіталом. ROE (рентабельність власного капіталу) у 2021-2022 роках досягала пікових значень (33,21-44,82 %), проте у 2023-2024 роках знизилася до 12,94-14,98 %. Зменшення ROE у 2023-2024 рр. пояснюється зростанням обсягу власного капіталу та нестабільними прибутками.

5. Чиста маржа визначає, яку частку чистого прибутку підприємство отримує з кожної гривні доходу. Чиста маржа зросла з 1,48 % у 2020 році до 13,78 % у 2022 році, після чого стабілізувалася на рівні 7,46-7,58 % у 2023-2024 рр. Це свідчить про стійкість операційної діяльності.

6. Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом - важливий індикатор фінансової стійкості, що визначає, наскільки підприємство самостійно фінансує довгострокові активи. Коефіцієнт покриття зріс з 85,54 % у 2020 р. до 223,84 % у 2024 р., що є надзвичайно позитивним і свідчить про те, що підприємство фінансує необоротні активи переважно власними коштами.

7. Коефіцієнт заборгованості характеризує залежність підприємства від залучених коштів. Коефіцієнт заборгованості знизився з 34,80 % до 24,67 %, що підкреслює низьку залежність від позикових коштів і зміцнення фінансової стабільності.

Упродовж 2020-2024 років ТОВ «****» демонструє стабільне покращення більшості фінансових індикаторів. Підприємство зменшило боргове навантаження, зміцнило ліквідність, підвищило фінансову незалежність та забезпечило стабільну рентабельність. Це вказує на ефективне управління ресурсами, зважене фінансування та високу здатність адаптуватися до зовнішніх економічних умов.

2.3. Аналіз власного капіталу ТОВ «**»**

Власний капітал є фундаментальною основою фінансової стабільності підприємства, оскільки відображає обсяг ресурсів, що належать власникам і використовуються для забезпечення діяльності підприємства. Його структура, динаміка та складові елементи визначають рівень фінансової незалежності, кредитоспроможності та здатності підприємства до самофінансування. У цьому підрозділі проведено комплексний аналіз структури та змін власного капіталу ТОВ «****» за 2022-2024 роки на основі даних офіційної фінансової звітності підприємства.

Власний капітал ТОВ «****» складається з таких елементів (таблиця 2.3):

- Статутний капітал - 40 109 тис. грн.

Сформований під час створення підприємства. Упродовж 2022–2024 рр. його розмір не змінювався, що є типовим для підприємств зі сталою організаційною структурою та відсутністю додаткових внесків від учасників.

- Додатковий капітал - 0 грн.

Підприємство не здійснювало дооцінок активів та не отримувало безоплатного капіталу.

- Резервний капітал - 0 грн

У підприємства не формувався резервний фонд. Це не суперечить законодавству, проте знижує рівень захищеності від фінансових ризиків.

- Нерозподілений прибуток - 178 407 тис. грн. [27]

Є основним джерелом збільшення власного капіталу. Його динаміка протягом аналізованого періоду є нестабільною, що прямо пов'язано зі змінами чистого прибутку.

Структура капіталу показує, що понад 80 % власного капіталу формує нерозподілений прибуток, що є характерним для підприємств з активною операційною діяльністю.

Таблиця 2.3

Динаміка власного капіталу ТОВ «****» за 2022–2024 рр.

№ з/п	Показник	2022 (тис. грн)	2023 (тис. грн)	2024 (тис. грн)	Відхилення 2023/2022	Відхилення 2024/2023	Темп росту 2024/2022 (%)
1	Статутний капітал	40 109	40 109	40 109	0	0	100,0
2	Додатковий капітал	0	0	0	0	0	-
3	Резервний капітал	0	0	0	0	0	-
4	Нерозподілений прибуток	178 407	147 952	178 407	-30 455	+30 455	100,0
	Разом власний капітал	218 516	189 097	218 516	-29 419	+29 419	100,0

Зниження нерозподіленого прибутку у 2023 році пов'язане з меншою прибутковістю діяльності та необхідністю покриття частини витрат підприємства. У 2024 році нерозподілений прибуток був відновлений до рівня 2022 року, що вказує на стабілізацію фінансових результатів і покращення операційної діяльності.

Отже, структура власного капіталу ТОВ «****» свідчить, що більша його частина формується за рахунок нерозподіленого прибутку, тоді як статутний капітал залишається постійною базою. Така модель є типовою для підприємств, які активно розвиваються та реінвестують отримані фінансові результати.

Формування власного капіталу є ключовим елементом фінансової структури підприємства та одним із базових об'єктів бухгалтерського обліку.

Власний капітал визначається як частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань. Така дефініція закріплена у П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»[12]. Власний капітал відображає рівень фінансової автономії, ступінь незалежності підприємства від зовнішніх кредиторів, а також його спроможність забезпечувати інвестиційно-виробничу діяльність за рахунок внутрішніх джерел.

Структуру власного капіталу визначено П(С)БО 5 «Звіт про власний капітал»[19]. До його складу входять: статутний капітал, додатковий вкладений капітал, інший додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал та вилучений капітал. (рис 2.2)

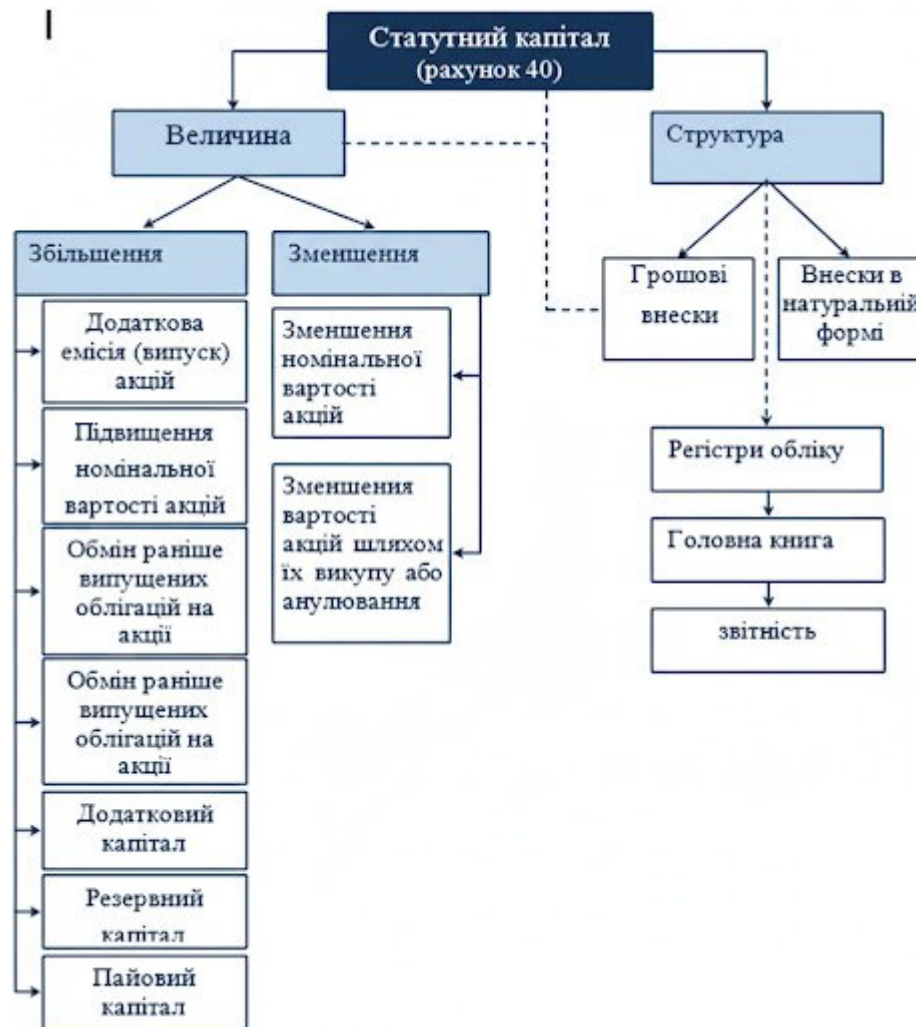

Рис.2. 2. Класифікація основних складових елементів власного капіталу підприємства

Кожний із цих елементів що зображено на рисунку 2.2. має специфіку формування та обліку, а їх зміни підлягають обов'язковому розкриттю у фінансовій звітності.

Статутний капітал формується при створенні підприємства та є сукупністю внесків його засновників у вигляді грошових коштів, основних засобів, нематеріальних активів, інших майнових прав. Облік статутного капіталу в ТОВ «****» здійснюється на рахунку 40 «Статутний капітал» відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку³. Збільшення статутного капіталу можливе шляхом додаткових внесків учасників, капіталізації частини нерозподіленого прибутку або переоцінки активів. Зменшення - у разі виходу учасника, викупу частки або прийняття рішення засновників про коригування розміру статутного капіталу. Задекларований капітал становить, 1 000 000 грн, що підтверджується установчим документом.

Додатковий вкладений капітал (рахунок 42) включає внески учасників, що не призводять до зміни розміру статутного капіталу. Сюди також відноситься емісійний дохід -сума перевищення вартості продажу акцій над їх номінальною вартістю.

Інший додатковий капітал утворюється внаслідок дооцінки необоротних активів та безоплатного отримання майна. Його облік регулюється нормами П(С)БО 7 «Основні засоби» та П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»[13,14]

Резервний капітал, облік якого здійснюється на рахунку 43, формується за рахунок чистого прибутку підприємства. Для акціонерних товариств його створення є обов'язковим відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства»⁶. Резервний капітал використовується для покриття збитків, виплати дивідендів за відсутності нерозподіленого прибутку або виконання зобов'язань перед кредиторами.

Нерозподілений прибуток (рахунок 44) є одним з ключових внутрішніх джерел фінансування, який відображає кінцевий фінансовий результат

діяльності підприємства. Формування фінансового результату регулюється нормами П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати», а також вимогами П(С)БО 1, які визначають порядок узагальнення показників доходів, витрат і фінансових результатів у формі №2 «Звіт про сукупний дохід». Саме ці положення, а не П(С)БО, забезпечують нормативну базу визначення прибутку або збитку підприємства.[15,16]

Облік формування власного капіталу включає:

- документальне підтвердження внесків засновників;
- оцінку внесених активів;
- облік емісійного доходу;
- відображення результатів переоцінки активів;
- розподіл чистого прибутку;
- операції щодо збільшення або зменшення статутного капіталу;
- узагальнення інформації у «Звіті про власний капітал».

Аналітичний облік ведуть у розрізі кожного учасника, виду капіталу та напрямів його формування і використання. Це забезпечує прозорість внутрішніх фінансових процесів та контроль за дотриманням норм законодавства і статутних положень.

Таким чином, облік формування власного капіталу є системою процедур, що забезпечує достовірність і повноту інформації про внутрішні джерела фінансування, гарантує відповідність між фактичними внесками засновників і даними установчих документів, а також відображає фінансові зміни, що відбуваються в структурі капіталу підприємства протягом звітного

Таблиця 2.4

Кореспонденція рахунків у процесі формування власного капіталу ТОВ

«*». Операції зі статутним капіталом**

Операція	Сума, грн	Дебет	Кредит
Формування статутного капіталу	1 000 000	46	40
Фактичне внесення грошових коштів	600 000	30, 31	46

Операція	Сума, грн	Дебет	Кредит
Фактичний внесок ОЗ	250 000	10	46
Фактичний внесок НМА	150 000	12	46

Таблиця 2.5

Кореспонденція рахунків у процесі формування власного капіталу ТОВ

«****». Операції з додатковим капіталом.

Операція	Сума, грн	Дебет	Кредит
Додатковий внесок учасника	200 000	30, 31	42
Дооцінка основних засобів	120 000	10	42
Безоплатно отримані активи	35 000	20, 22	42

Таблиця 2.6

Кореспонденція рахунків у процесі формування власного капіталу ТОВ

«****». Операції з нерозподіленим прибутком

Операція	Сума, грн	Дебет	Кредит
Отримано чистий прибуток за рік	780 000	79	44
Спрямовано до резервного капіталу	50 000	44	43
Капіталізація прибутку	100 000	44	40

Таблиця 2.7

Кореспонденція рахунків у процесі формування власного капіталу ТОВ

«****». Операції зі зменшення статутного капіталу

Операція	Сума, грн	Дебет	Кредит
Рішення про зменшення статутного капіталу	200 000	40	46
Повернення частки учаснику	200 000	46	31

Проведена кореспонденція рахунків (таблиці 2.4-2,7) демонструє, що облік формування власного капіталу на підприємстві охоплює широкий спектр господарських операцій - від початкового формування статутного капіталу до змін у його структурі внаслідок реінвестування прибутку, дооцінки активів або повернення часток учасникам. Це свідчить про активне управління капіталом і застосування підприємством різних механізмів підтримання оптимальної фінансової структури.

Відповідно до наведених даних, у ТОВ «****» протягом 2022–2024 рр. спостерігалися такі ключові тенденції:

1. Статутний капітал залишався незмінним (40 109 тис. грн), що характерно для підприємств, які мають стабільну структуру власності та не здійснюють залучення додаткових внесків учасників. Незмінність статутного капіталу забезпечує сталість бази власного фінансування, проте може обмежувати можливості розвитку у разі необхідності швидкого розширення операційної діяльності.

2. Додатковий та резервний капітал не формувалися, що свідчить про відсутність операцій, пов'язаних із дооцінкою активів або інвестиційними внесками учасників поза статутним капіталом. Це одна з особливостей підприємств, що зосереджені на операційному прибутку як основному джерелі зростання власного капіталу.

3. Нерозподілений прибуток у структурі власного капіталу має домінуюче значення. Частка нерозподіленого прибутку перевищує 80 % загального капіталу, що свідчить про високий рівень фінансової автономії та можливість підприємства фінансувати свою діяльність без залучення зовнішніх джерел.

4. Коливання нерозподіленого прибутку у 2023 році (зменшення на 30 455 тис. грн) пояснюється зниженням прибутковості діяльності та необхідністю покриття витрат. Така динаміка може бути пов'язана з впливом зовнішніх економічних факторів, зміною рентабельності продукції або збільшенням собівартості.

5. Відновлення прибутку у 2024 році до рівня 2022 року свідчить про стабілізацію фінансових результатів та ефективність управлінських рішень. Стабільне зростання внутрішнього капіталу підтверджує позитивну динаміку операційної діяльності та здатність підприємства формувати власні джерела фінансування.

Динаміка власного капіталу є важливим індикатором фінансової стійкості підприємства. За даними таблиці 2.3, загальна сума власного капіталу у 2023 році зменшилась на 13,5 %, але вже в 2024 році відбулося повне відновлення до рівня 2022 року — 218 516 тис. грн. Така тенденція свідчить про:

- здатність підприємства оперативно реагувати на зміни ринкових умов;
- ефективне управління витратами;
- достатній рівень прибутковості основної діяльності;
- відсутність критичних фінансових ризиків, що могли б призвести до тривалого зниження капіталу.

Стабільність власного капіталу вказує на низьку залежність від позикових ресурсів, а отже - на високий рівень фінансової незалежності підприємства. За умов аграрного ринку, який характеризується сезонністю та підвищеними ризиками, це є важливим конкурентним фактором.

Переважаання нерозподіленого прибутку у структурі власного капіталу свідчить про орієнтацію ТОВ «****» на внутрішні джерела фінансування та реінвестування отриманих фінансових результатів. Такий підхід дає змогу:

- зменшити залежність від банківського кредитування;
- забезпечити стабільність інвестиційних процесів;
- акумулювати кошти для розвитку виробничих потужностей;
- підвищувати ліквідність підприємства.

Водночас, відсутність резервного капіталу може створювати додаткові ризики у випадку виникнення збиткових періодів або потреби в покритті непередбачених витрат.

Отже, проведений аналіз свідчить, що власний капітал ТОВ «****» має стабільну структуру та формується переважно за рахунок нерозподіленого прибутку. Незмінний статутний капітал забезпечує базу функціонування підприємства, тоді як динаміка нерозподіленого прибутку визначає загальні тенденції розвитку. Упродовж аналізованого періоду підприємство продемонструвало здатність до відновлення фінансових результатів та підтримання необхідного рівня капіталізації.

2.4 Організація обліку власного капіталу

Фінансовий облік власного капіталу є складовою системи бухгалтерського обліку та забезпечує формування повної, достовірної та узгодженої інформації про джерела фінансування діяльності підприємства. Його головна мета - відображення всіх змін у капіталі, що виникають у результаті господарських операцій, рішень засновників, перерозподілу фінансових результатів та переоцінки активів.

Для точного ведення обліку та контролю за операціями, пов'язаними з формуванням і змінами власного капіталу, на підприємстві ТОВ «****» застосовується розгорнута система аналітичних рахунків. Їх використання дає змогу деталізувати інформацію щодо кожного учасника товариства, виду внесків, джерел утворення капіталу та напрямів використання нерозподіленого прибутку. Такий підхід забезпечує прозорість облікових процесів, сприяє належній організації внутрішнього контролю та дозволяє оперативно формувати дані для фінансової звітності.

Для ведення обліку змін власного капіталу застосовуються рахунки IV класу:[3]

- 40 «Статутний капітал»
- 41 «Пайовий капітал»
- 42 «Додатковий капітал» (вкладений, інший додатковий капітал, емісійний дохід)
- 43 «Резервний капітал»

- 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)»
- 45 «Вилучений капітал»
- 46 «Неоплачений капітал»

Кожен із цих рахунків має своє призначення, порядок кореспонденції та аналітичну структуру. На практиці це дає змогу відстежувати не лише загальну суму власного капіталу, а й джерела його формування та напрями зміни.

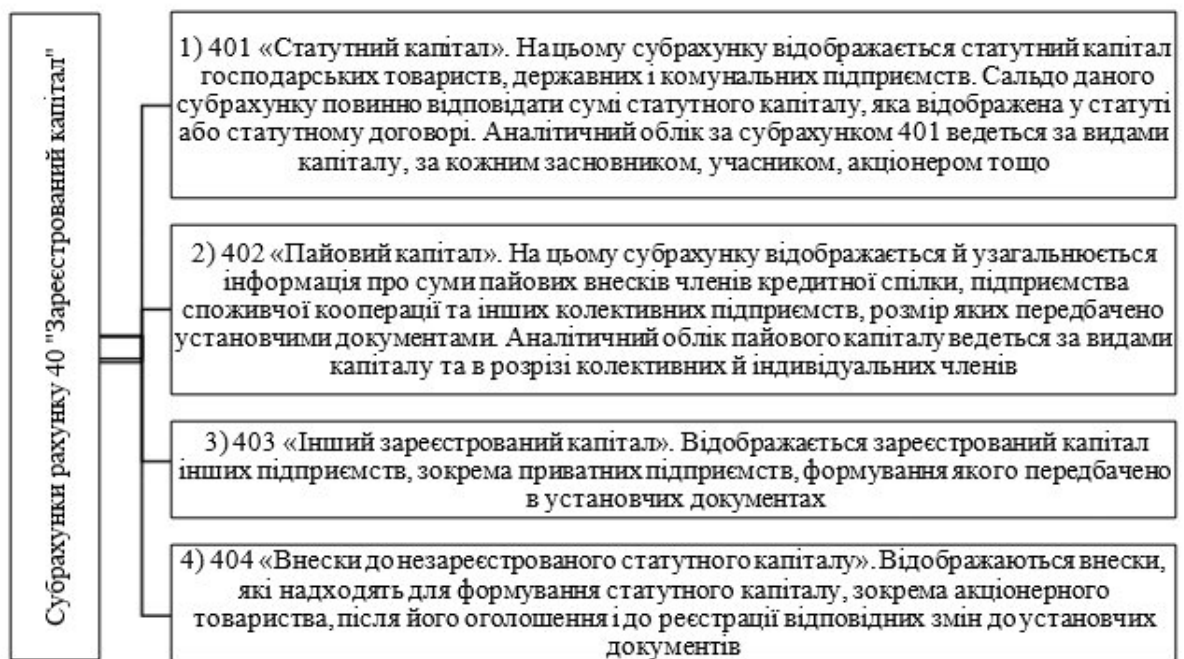

Рис. 2.2. Субрахунки рахунку 40 «Зареєстрований капітал» на підприємстві

Аналітичний облік власного капіталу на підприємстві дає можливість відстежувати як загальні зміни в структурі капіталу, так і окремі господарські операції, що впливають на його величину: внески учасників, переоцінку активів, формування резервів, капіталізацію прибутку, вилучення капіталу тощо. Це забезпечує користувачів фінансової інформації - як внутрішніх (керівництво, власники), так і зовнішніх (кредитори, аудиторські організації) - повними та систематизованими даними про фінансовий стан товариства та його інвестиційний потенціал.

Процес формування бухгалтерського обліку операцій із зареєстрованим (пайовим) капіталом підприємства представлено на рисунку 2.3. Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій

Рис. 2.3. Процес формування бухгалтерського обліку операцій із зареєстрованим (пайовим) капіталом ТОВ «****»

Представлена схема відображає послідовність формування та обліку операцій із зареєстрованим (пайовим) капіталом підприємства.

На першому етапі формується пакет документів, що регулює створення підприємства та порядок формування його статутного (пайового) капіталу. До таких документів належать:

- статут;
- установчий договір;

- протокол (рішення) про створення;
- документи, що підтверджують наміри учасників внести пайові внески.

Ці документи визначають розмір капіталу, частки учасників, строки та порядок внесення вкладів.

На другому етапі учасники підприємства фактично здійснюють внесення своїх часток. Внески можуть бути у вигляді:

- грошових коштів;
- необоротних активів (основні засоби, обладнання);
- оборотних активів (запаси);
- майнових прав.

Кожний внесок має бути документально підтверджений: квитанцією банку, актом приймання-передачі, експертною оцінкою тощо.

Після здійснення внесків проводиться визначення розміру частки кожного учасника у статутному капіталі відповідно до реальної внесеної суми чи вартості майна. Цей етап включає:

- перерахунок вартості внесків;
- відображення часток у відсотковому та грошовому еквіваленті;
- коригування часток у разі внесення додаткових або неповних вкладів.

Результат оформлюється у внутрішніх документах підприємства (відомості обліку часток, зміни до статуту – за потреби).

Фактичні операції з формування статутного (пайового) капіталу відображаються у бухгалтерському обліку. Основні проводки можуть включати:

- Дт 46 – Кт 40 – відображено заборгованість засновників щодо внесення капіталу.
- Дт 30/31/10/20 тощо – Кт 46 – внесені активи згідно з їх видом.

- Дт 46 – Кт 40 – остаточне формування статутного капіталу після внесення вкладів.[2]

Цей етап забезпечує офіційне відображення пайового капіталу у фінансовій звітності підприємства.

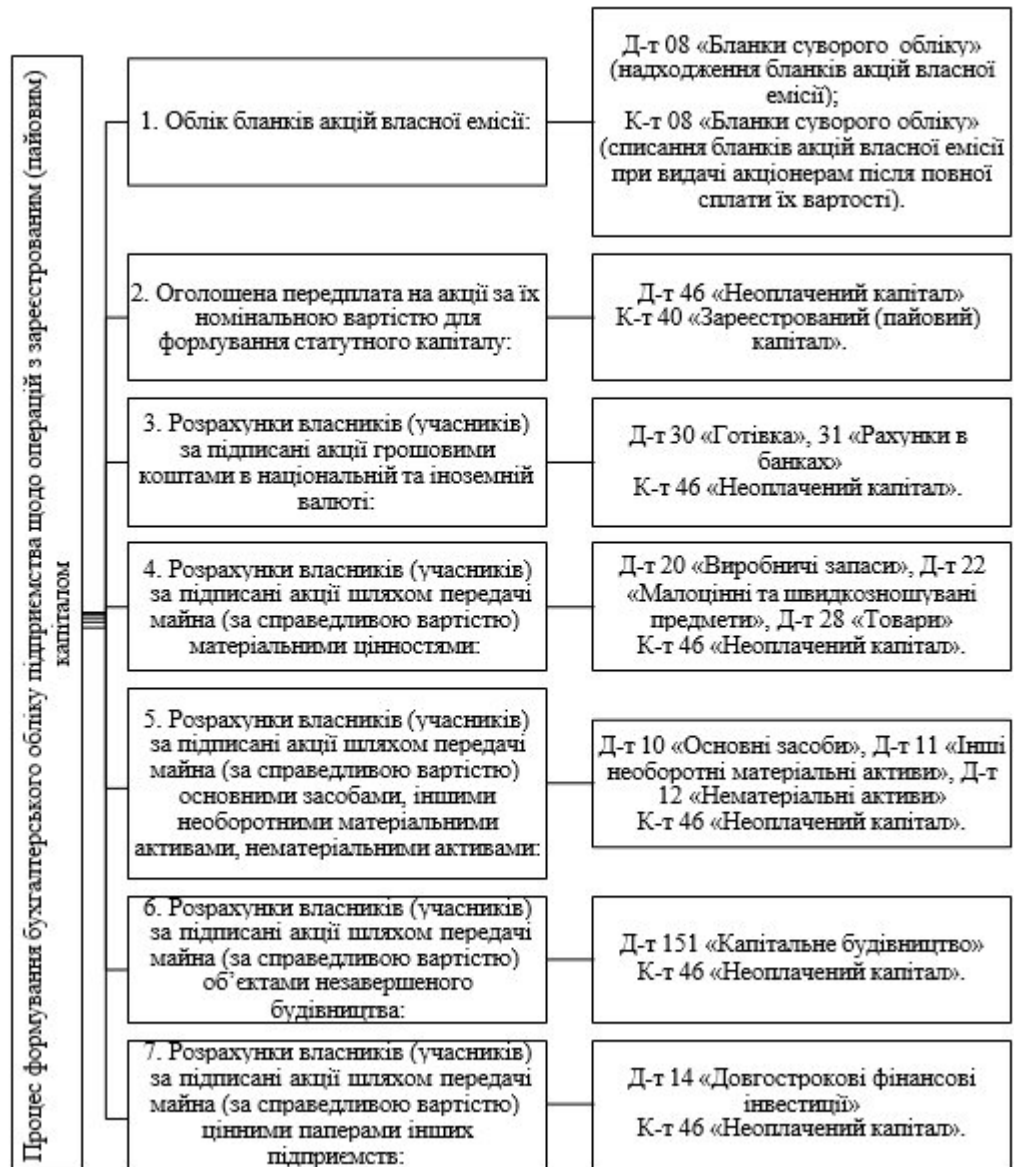

Рис. 2. 4. Схема організації бухгалтерського обліку зареєстрованого капіталу на підприємстві.

Схема 2.4. дає можливість наочно продемонструвати, які операції призводять до збільшення власного капіталу та яким чином вони

відображаються у бухгалтерському обліку відповідно до вимог чинного законодавства та Інструкції про застосування Плану рахунків.

Раціональна організація обліку власного капіталу на ТОВ «****» є ключовим елементом формування достовірної фінансової звітності та прийняття управлінських рішень. Особливе місце в системі обліку власного капіталу займає рахунок 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)», який відображає кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства після здійснення всіх зобов'язань перед бюджетом, працівниками, кредиторами та засновниками.

Рахунок 44 є одним із ключових у системі обліку власного капіталу. Він відображає кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства після сплати податків, розподілу прибутку та покриття збитків.

Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» відображає загальну інформацію про нерозподілений прибуток (непокритий збиток), який представляє чистий фінансовий результат діяльності підприємства після виплати доходів власникам і формування резервного фонду.

Рахунок включає такі субрахунки:

- 441 «Прибуток нерозподілений»
- 442 «Непокриті збитки»
- 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»

Використання субрахунків дозволяє деталізувати операції з формування та використання прибутку підприємства, забезпечуючи аналітичну прозорість та контроль.

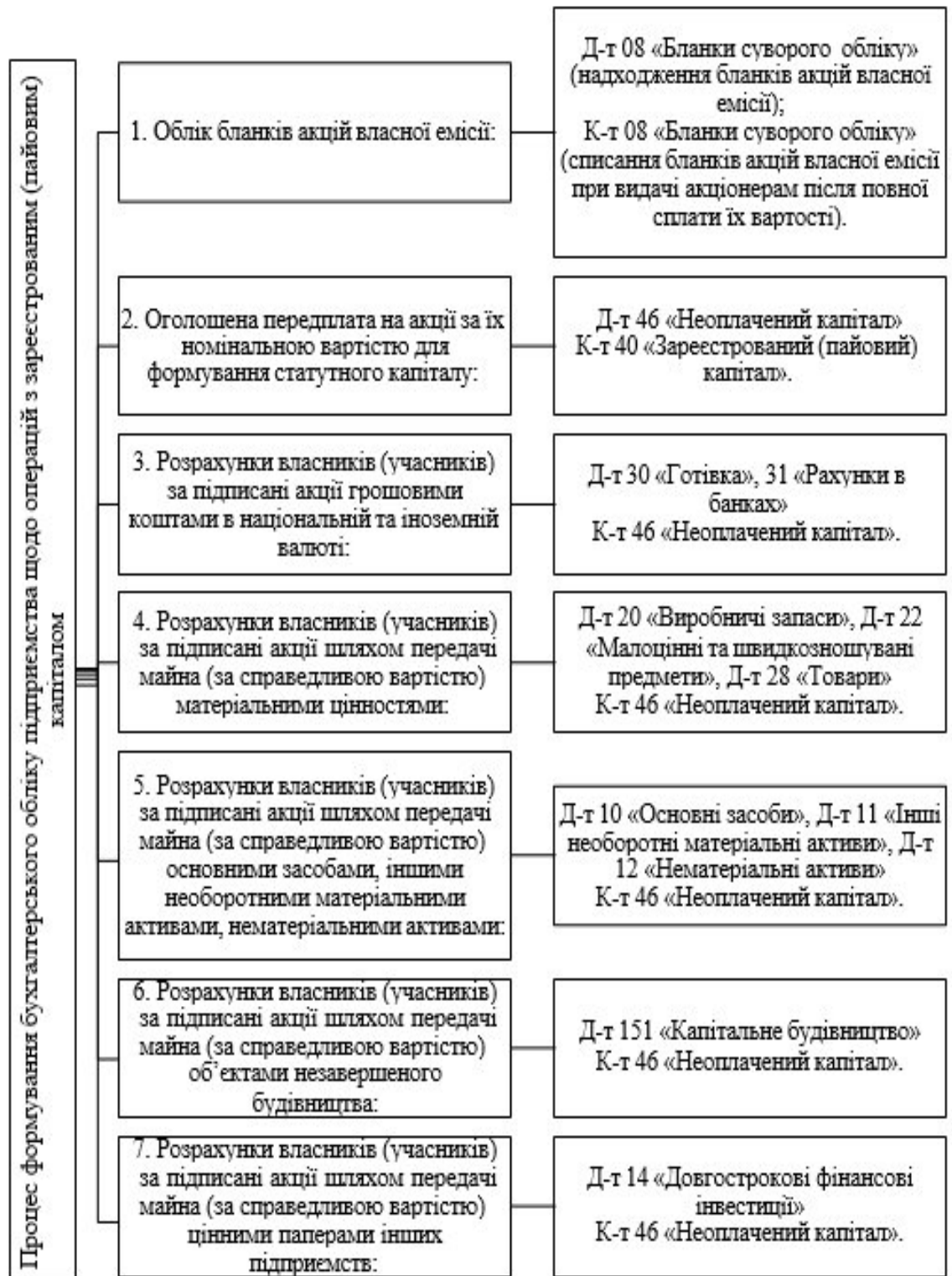

Рис. 2.6. Субрахунки рахунку 44 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)

Отже, запровадження аналітичних рахунків для більш детального відображення операцій з власним капіталом сприяє підвищенню точності та деталізації бухгалтерської звітності. Це забезпечує більш ефективний контроль за змінами у власному капіталі та полегшує процес складання фінансової звітності. Таким чином, належна організація обліку власного капіталу ТОВ «****» забезпечує прозорість і достовірність фінансової звітності, що є важливим для прийняття управлінських рішень і залучення інвесторів.

У таблиці 2.8. відображено логіку руху інформації за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)», який є ключовим елементом у структурі власного капіталу підприємства та безпосередньо відображає результати діяльності.

Таблиця. 2.8.

Основні господарські операції за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)»

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Формування чистого прибутку (перенесення результату з рах. 79)	79	441
2	Спрямування прибутку на покриття збитків минулих років	441	442
3	Покриття збитків за рахунок додаткового чи резервного капіталу	42	442
4	Нарахування дивідендів засновникам	443	671
5	Формування резервного капіталу за рахунок прибутку	441	43
6	Використання прибутку на фінансування капітальних інвестицій	441	48
7	Донарахування податків за результатами податкової перевірки	441	64
8	Коригування доходів минулих періодів, виявлених у звітному періоді	44	71
9	Коригування витрат минулих періодів, виявлених у звітному році	44	72

Представлені господарські операції демонструють ключові напрями руху інформації за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)», що забезпечує відображення підсумкового фінансового результату підприємства та його подальший розподіл.

Рахунок 44 виступає центральною ланкою в системі власного капіталу, оскільки акумулює прибуток, слугує джерелом покриття збитків, формування резервів, здійснення інвестицій та виплати дивідендів. Операції, наведені у таблиці, ілюструють основні механізми використання фінансового результату та коригування власного капіталу відповідно до вимог бухгалтерського обліку.

Таким чином, правильна організація обліку забезпечує достовірність фінансової звітності та формує інформаційну базу для ухвалення управлінських рішень.

2.5. Розкриття інформації щодо власного капіталу у фінансовій звітності ТОВ «**»**

Розкриття інформації щодо власного капіталу є важливою складовою формування фінансової звітності ТОВ «****», оскільки показує реальний стан забезпеченості підприємства власними ресурсами, рівень фінансової стійкості та ефективність управління прибутком. Підприємство здійснює подання інформації відповідно до вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Підприємство щорічно складає «Звіт про власний капітал», у якому показує всі зміни у складових власного капіталу протягом звітного періоду. Для ТОВ «****» найбільш характерними є такі операції:

- відображення чистого прибутку (субрахунок 441);
- формування резервного капіталу шляхом відрахувань від прибутку;
- спрямування прибутку на фінансування капітальних інвестицій;
- покриття збитків минулих років (якщо такі мали місце);

- коригування капіталу відповідно до результатів податкових перевірок;
- відображення прийнятих рішень засновників щодо розподілу прибутку.

У Звіті про власний капітал простежується щорічне збільшення нерозподіленого прибутку, що свідчить про тенденцію до зростання власних фінансових ресурсів підприємства. (Табл. 2.9)

Таблиця 2.9.

Фрагмент Звіту про власний капітал ТОВ «**» 2024р**

Показник	Статутний капітал	Нерозподілений прибуток	Разом
Залишок на початок року тис. грн	40 109,0	178 407,0	218516,0
Чистий прибуток за рік тис. грн	—	30 455,0	30 455,0
Виплата дивідендів (за рішенням засновників) тис. грн	—	–10 000,0	–10 000,0
Коригування фінансового результату (донарахування податків) тис. грн	—	–1 500,0	–1 500,0
Спрямування прибутку на розвиток (капітальні інвестиції) тис. грн	—	–5 000,0	–5 000,0
Залишок на кінець року тис. грн	40 109,0	192362,0	232471,0

Структура власного капіталу ТОВ «****» є простою та включає лише два елементи: статутний капітал та нерозподілений прибуток. Додатковий і резервний капітал на підприємстві відсутні. Це характерно для українських товариств з обмеженою відповідальністю, діяльність яких не передбачає дооцінки активів або обов'язкового резервування коштів. Нерозподілений

прибуток є ключовим джерелом зростання власного капіталу, формує фінансову стійкість компанії та слугує основою для фінансування розвитку.

У Примітках до звітності ТОВ «****» розкриває такі дані:

- структура статутного капіталу (частки засновників, їхні зміни);
- порядок формування та використання резервного капіталу;
- інформація про обмеження щодо використання капіталу, зумовлені установчими документами чи законодавством;
- фактори, що вплинули на зміну нерозподіленого прибутку, включаючи коригування та донарахування;
- напрями використання прибутку підприємства, визначені протоколами загальних зборів.[23]

Такі розкриття забезпечують прозорість діяльності ТОВ «****» та дозволяють оцінити його фінансову стійкість.

Для підприємства, що динамічно розвивається та здійснює виробничо-торговельну діяльність, розкриття інформації щодо власного капіталу має особливе значення, оскільки:

- дає можливість оцінити рівень забезпеченості підприємства власними ресурсами;
- демонструє ефективність управління прибутком та формування фінансової політики;
- підвищує інвестиційну привабливість;
- забезпечує довіру учасників господарської діяльності, контролюючих органів та потенційних партнерів.

У процесі дослідження системи розкриття інформації щодо власного капіталу ТОВ «****» встановлено, що структура власного капіталу підприємства є простою та включає два ключові елементи - статутний капітал і нерозподілений прибуток. Відсутність додаткового та резервного капіталу зумовлена особливостями діяльності товариства та типовою практикою ведення обліку в українських ТОВ, де власники не формують окремих резервів і не здійснюють переоцінки активів.

Розкриття інформації у фінансовій звітності здійснюється відповідно до вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» де відображаються зміни у нерозподіленому прибутку, що є основним джерелом приросту власного капіталу підприємства. На основі достовірних фінансових показників встановлено, що ТОВ «****» забезпечує приріст власного капіталу за рахунок отриманого чистого прибутку, що свідчить про ефективність фінансово-господарської діяльності та стабільний розвиток підприємства.

Наявність позитивного нерозподіленого прибутку, прозорість розкриття інформації та відповідність нормативним вимогам забезпечують достатній рівень фінансової стійкості підприємства, підвищують довіру з боку користувачів фінансової звітності та створюють передумови для подальшого інвестиційного зростання ТОВ «****».

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування необхідності вдосконалення організації обліку власного капіталу на ТОВ «**»**

Результати аналізу фінансової звітності та облікової політики ТОВ «****», проведені у другому розділі роботи, засвідчили, що підприємство має достатній рівень фінансової стійкості та забезпечене стабільним приростом власного капіталу. Проте наявні підходи до організації бухгалтерського обліку власного капіталу, зокрема зареєстрованого та нерозподіленого прибутку, потребують удосконалення відповідно до сучасних вимог інформаційної прозорості, корпоративного управління та цифрової трансформації бухгалтерського обліку.

Статутний капітал товариства є сформованим у повному обсязі та не зазнає частих змін, однак облік за рахунком 40 ведеться у спрощеному вигляді без достатньої деталізації, що ускладнює проведення внутрішнього контролю за структурою часток учасників і фактичним станом їх внесення. Виявлено, що в обліку не здійснюється поділ між оголошеним, оплаченим та неоплаченим капіталом, хоча такий поділ суттєво підвищив би точність і аналітичну цінність даних, особливо в частині підготовки Приміток до фінансової звітності.

Окрему увагу привертає облік нерозподіленого прибутку, який є головним джерелом приросту власного капіталу. Аналіз показав, що підприємство отримує стабільний позитивний фінансовий результат, проте структура прибутку, напрями його використання та вплив на власний капітал не відображаються у достатньо деталізованому вигляді. У бухгалтерському обліку не застосовується внутрішня аналітика за субрахунками, що дозволила б розмежовувати прибуток, спрямований на інвестиції, дивіденди, покриття збитків чи коригування фінансових результатів. Це ускладнює формування

якісної управлінської звітності та стримує можливість оперативного оцінювання впливу фінансових рішень на структуру капіталу.

Проблемним аспектом є також обмежене розкриття інформації у Примітках до фінансової звітності. Формальна подача даних без детальної характеристики структури капіталу, часток учасників, змін у складі власників та загальної політики підприємства щодо управління власним капіталом знижує прозорість звітності. У сучасних умовах, коли вимоги до корпоративної відкритості суттєво підвищилися, підприємство повинно забезпечити більш повне інформаційне розкриття, що підвищить його інвестиційну привабливість та довіру з боку зовнішніх стейкхолдерів.

Крім того, виявлено недостатній рівень автоматизації процесів обліку власного капіталу. Попри застосування стандартного програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку, операції, пов'язані з аналізом капіталу, контролем за внесками, підготовкою розширених даних для звітності, здійснюються частково вручну. Це збільшує ризик помилок, потребує додаткового часу бухгалтерів і створює труднощі в процесі формування оперативної інформації для керівництва. Цифровізація цього напрямку дозволила б автоматизувати контроль, прискорити обробку даних та забезпечити формування якісної управлінської інформації.

Важливим чинником необхідності вдосконалення є також відсутність інструментів прогнозування зміни власного капіталу. Підприємство не використовує економіко-математичні методи для моделювання впливу фінансових рішень на структуру капіталу, не здійснює прогнозних розрахунків рентабельності власного капіталу, не аналізує сценарії зміни дивідендної політики чи обсягу реінвестованого прибутку. Це знижує ефективність стратегічного управління і стримує можливості довгострокового фінансового планування.

У сукупності виявлені проблеми - від недостатньої деталізації аналітичного обліку до відсутності цифрових інструментів моделювання - свідчать про потребу ґрунтовного вдосконалення організації бухгалтерського

обліку власного капіталу на ТОВ «****». Реалізація запропонованих у наступних підрозділах заходів дозволить не лише підвищити точність і прозорість облікових даних, але й сформувати сучасну систему управління власним капіталом, орієнтовану на стратегічний розвиток підприємства.

3.2. Напрями удосконалення організації обліку власного капіталу ТОВ «**»**

Удосконалення обліку власного капіталу на ТОВ «****» необхідно розглядати як комплексний процес, який охоплює не лише технічне відображення операцій у бухгалтерському обліку, але й систему управління інформаційними потоками, внутрішній контроль, аналітичні методи та цифрові технології. З огляду на виявлені у попередньому підрозділі проблемні аспекти, виникає потреба у формуванні оновленого підходу до організації обліку, що підвищить точність, оперативність та аналітичну цінність даних щодо власного капіталу.

Першим напрямом удосконалення є підвищення деталізації облікової інформації за рахунком 40 «Зареєстрований капітал». На сьогодні підприємство веде облік капіталу на синтетичному рівні, що не дозволяє точно відображати фактичний стан оплати часток учасниками та контролювати зміни у структурі капіталу. Запровадження внутрішніх субрахунків, таких як «Оголошений капітал», «Оплачений капітал», «Неоплачений капітал» та «Коригування капіталу», забезпечить більш гнучкий і точний механізм контролю за формуванням внесків. Така деталізація підвищить аналітичність обліку, створить можливість для оперативної звірки між бухгалтерськими даними та статутними документами, а також дозволить формувати розширену інформацію для Приміток до фінансової звітності.

Другим ключовим напрямом удосконалення є модернізація механізму обліку нерозподіленого прибутку, який є основним джерелом зростання власного капіталу підприємства. Сучасна система обліку не забезпечує достатнього рівня аналітики щодо напрямів використання прибутку, що

ускладнює оцінку його впливу на фінансову стійкість підприємства. Впровадження аналітичних субрахунків до рахунку 44 дозволить виокремлювати прибуток, спрямований на розвиток, дивідендні виплати, покриття збитків або коригування фінансових результатів. Таке удосконалення значно розширить можливості для управлінського аналізу та формування ефективної фінансової політики.

Важливою складовою вдосконалення є підвищення прозорості розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності. На сьогодні Примітки до фінансової звітності містять обмежений обсяг даних, що не повністю відображає структуру капіталу підприємства. Розширення змісту Приміток через подання інформації щодо структури статутного капіталу, часток учасників, руху нерозподіленого прибутку та змін корпоративних прав сприятиме розвитку прозорості та зміцненню довіри інвесторів, контрагентів та регуляторів. При цьому оновлення інформаційної бази відповідатиме вимогам НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та сучасним стандартам корпоративного управління.

Одним із найбільш перспективних напрямів удосконалення організації обліку власного капіталу є автоматизація відповідних облікових процесів. Впровадження сучасних облікових систем (BAS ERP, Odoo або аналоги) дозволить забезпечити автоматичне ведення аналітичних даних, зменшити ймовірність людських помилок, оптимізувати процес формування звітності та значно прискорити обробку інформації. Додатковим інструментом цифровізації є створення інтерактивних дашбордів у Power BI, які наочно відображатимуть структуру власного капіталу, динаміку нерозподіленого прибутку та прогностичні показники. Використання таких цифрових технологій сприятиме прийняттю більш обґрунтованих управлінських рішень та підвищить рівень фінансової аналітики на підприємстві.

Окремої уваги потребує удосконалення внутрішнього регулювання операцій, пов'язаних зі статутним капіталом. На підприємстві відсутній спеціальний внутрішній документ, який би визначав порядок формування,

зміни та обліку статутного капіталу, що ускладнює узгодженість дій між бухгалтерією та юридичною службою. Запровадження «Положення про облік статутного капіталу» забезпечить стандартизацію всіх процедур та підвищить рівень корпоративного управління.

Крім того, актуальним є застосування економіко-математичних методів для прогнозування зміни власного капіталу. За допомогою моделей тренду, кореляційного аналізу та варіантних сценаріїв підприємство зможе визначати оптимальний рівень реінвестованого прибутку, оцінювати наслідки дивідендної політики та прогнозувати фінансову стійкість на перспективу. Такі методи дозволяють перейти від пасивного обліку до активного управління капіталом.

Відображення основних напрямів вдосконалення організації обліку власного капіталу на ТОВ «****», що включають деталізацію обліку статутного капіталу,

Рис. 3.1. Удосконалення організації обліку власного капіталу

модернізацію методики обліку нерозподіленого прибутку, підвищення повноти розкриття інформації у фінансовій звітності, застосування економіко-математичних методів для аналізу та прогнозування, а також автоматизацію процесів обліку власного капіталу за допомогою сучасних цифрових технологій зображено на рисунку 3.1.

Удосконалення організації обліку власного капіталу ТОВ «****» передбачає інтеграцію заходів, спрямованих не лише на технічну коректність обліку, але й на покращення управлінської цінності фінансової інформації.: від деталізації синтетичного та аналітичного обліку до автоматизації та впровадження сучасних методів фінансового аналізу. Реалізація запропонованих заходів підвищить якість облікової інформації, забезпечить повну відповідність нормативним вимогам і сприятиме стратегічному розвитку підприємства.

Важливим завершальним напрямом удосконалення системи обліку власного капіталу є запровадження механізмів аналітичної модернізації, спрямованої на оцінювання та підвищення ефективності використання власних фінансових ресурсів підприємства. На відміну від традиційного статичного підходу, що передбачає лише фіксацію змін капіталу у звітності, сучасний підхід розглядає власний капітал як динамічну економічну категорію, динаміка якої потребує постійного аналізу, прогнозування та оцінювання впливу управлінських рішень.

Модернізація системи обліку передбачає перехід до комплексного аналізу показників рентабельності власного капіталу, рівня фінансової стійкості, структури джерел фінансування та ролі нерозподіленого прибутку у забезпеченні зростання вартості підприємства. ТОВ «****» має значний потенціал у цьому напрямі, оскільки стабільні показники прибутковості дозволяють застосовувати розширений набір економіко-математичних методів для оцінки результативності використання капіталу. Застосування трендових моделей, кореляційного аналізу, варіантних сценаріїв і

прогнозування на основі реінвестованого прибутку створює підґрунтя для обґрунтування стратегічних рішень підприємства.

Аналітична модернізація також передбачає цифровізацію оцінювання показників власного капіталу за допомогою інструментів бізнес-аналітики, зокрема Power BI, що забезпечує візуалізацію даних та своєчасне реагування на зміни у фінансовому середовищі. Інтерактивні панелі моніторингу структури капіталу дають змогу виявляти тенденції, моделювати перспективні напрями розвитку та формувати аналітичні звіти для підготовки управлінських рішень.

Інтеграція аналітичної модернізації у загальну систему вдосконалення обліку власного капіталу дозволяє значно підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами ТОВ «****», забезпечити не лише технічне вдосконалення облікових процедур, але й перехід до вищого рівня стратегічного фінансового менеджменту.

3.3. Організація бухгалтерського обліку зареєстрованого капіталу та напрями його удосконалення.

Зареєстрований (пайовий, статутний) капітал є основою майнової відповідальності підприємства перед кредиторами та вирішальним елементом структури власного капіталу. Його величина визначена засновниками у статутних документах та підлягає державній реєстрації. Належна організація бухгалтерського обліку зареєстрованого капіталу забезпечує прозорість формування власних ресурсів підприємства, контроль за внесками учасників та правильність відображення змін у статутних документах.

Бухгалтерський облік зареєстрованого капіталу ведеться на рахунку 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал», який призначений для узагальнення інформації про розмір статутного (пайового) капіталу, фактично сформованого відповідно до установчих документів підприємства.

Враховуючи результати аналітичного дослідження (розділ 2), організація обліку зареєстрованого капіталу вимагає певних удосконалень, зокрема щодо автоматизації, прозорості та деталізації структури часток.

Пропонується впровадити аналітичні субрахунки і деталізувати рахунок 40 введенням таких субрахунків:

- 401 «Оголошений статутний капітал»
- 402 «Оплачений статутний капітал»
- 403 «Неоплачений статутний капітал»
- 404 «Коригування статутного капіталу» (для відображення змін унаслідок виправлення помилок, судових рішень, податкових донарахувань)

Це дозволить:

- уникнути розбіжностей між задекларованим і фактично внесеним капіталом;
- підсилити контроль за внесками учасників;
- підвищити прозорість капіталу у фінансовій звітності.

Наступним важливим аспектом удосконалення є формування уніфікованої системи документообігу (BAS Документообіг КОПІ, FossDoc, M-Files), пов'язаної зі змінами у структурі статутного капіталу. Рішення про збільшення капіталу, вихід учасника або передання частки мають супроводжуватися не лише юридичними документами, але й їх оперативним відображенням у бухгалтерському обліку. На практиці ці процеси часто мають часовий розрив, через що фінансова звітність може не відповідати актуальному юридичному стану.

Важливим елементом удосконалення організації обліку статутного капіталу на ТОВ «****» є розроблення та впровадження внутрішнього нормативного документу - «Регламенту обліку статутного капіталу», який визначатиме порядок документального оформлення, облікового відображення та контролю операцій, пов'язаних зі зміною структури статутного капіталу. Нині на підприємстві відсутній уніфікований документ, який би

систематизував ці процедури, що призводить до появи суперечностей між бухгалтерськими записами і даними установчих документів, часових затримок та підвищеного ризику технічних помилок. Створення такого регламенту дозволить забезпечити прозорість і стандартизацію всіх процесів, які впливають на формування власного капіталу.

Регламент має включати чітко структурований перелік документів, що використовуються у процесі формування та зміни статутного капіталу. До нього повинні входити: рішення загальних зборів учасників, установчі документи (статут та його нові редакції), нотаріально посвідчені договори про відчуження часток, акти приймання-передачі майнових або нематеріальних внесків, накази керівництва щодо відображення змін у бухгалтерському обліку, повідомлення державного реєстратора та інші підтвердні документи. Систематизація цих документів у внутрішньому регламенті забезпечить їх повноту та цілісність, дозволяючи уникнути втрат або дублювань інформації під час проведення облікових процедур.

Окремим блоком регламент повинен визначати терміни подання документів до бухгалтерії та юридичного відділу, що є критично важливим для усунення тимчасових розривів між юридичним та обліковим оформленням господарських операцій. Наприклад, повідомлення про зміну складу учасників повинно надходити до бухгалтерії не пізніше ніж через один робочий день після підписання відповідних рішень, а відображення таких змін у бухгалтерських регістрах має відбуватися протягом двох днів з моменту їх отримання. Чітка фіксація термінів сприятиме формуванню достовірної звітності та запобігатиме накопиченню нерелевантних або застарілих даних.

Важливою частиною внутрішнього регламенту має стати визначення зон відповідальності залучених підрозділів і працівників. Юридичний відділ повинен відповідати за правильність оформлення рішень, їх відповідність нормам законодавства та своєчасне повідомлення державного реєстратора. Бухгалтерія - за своєчасне відображення змін у регістрах обліку, ведення аналітики за учасниками та формування оновлених показників у фінансовій

звітності. Керівник підприємства або уповноважена особа - за затвердження регламентованих процедур та прийняття остаточних рішень щодо змін у статутному капіталі. Така побудова системи відповідальності мінімізує ризики неправильного оформлення операцій та зміцнює внутрішній контроль.

Регламент також має містити детальний алгоритм внесення змін до облікових реєстрів, зокрема порядок відкриття та коригування аналітичних субрахунків за учасниками, правила документування часткової оплати внеску, а також процедуру перевірки відповідності бухгалтерських записів змінених редакції статуту. Запровадження такого алгоритму дозволить уникнути невідповідностей між юридичною та фінансовою інформацією, які можуть виникати через різний час їх обробки у підрозділах підприємства.

Для підвищення ефективності і прозорості регламент має передбачати можливість його інтеграції зі системою електронного документообігу. Використання таких систем, як BAS Документообіг, FossDoc або e-Docs, дозволить забезпечити електронну реєстрацію документів, автоматичні маршрути їх погодження, контроль строків виконання та створення електронного архіву.[25] Електронна система зменшить ризик втрати документів, забезпечить наявність чіткої історії змін та дозволить бухгалтерії оперативно отримувати необхідну інформацію для коректного облікового відображення операцій. (Табл 3.1. рис 3.2.)

Таблиця 3.1

Структура внутрішнього «Регламенту обліку статутного капіталу»

ТОВ «****»

Розділ регламенту	Зміст	Призначення / результат
1. Загальні положення	Мета, сфера застосування, нормативна база, терміни та скорочення	Формує правове підґрунтя та межі застосування регламенту
2. Перелік документів, що регулюють статутний капітал	Статут, рішення зборів учасників, договори відчуження часток, акти внесення майна, реєстраційні повідомлення	Створює систематизований реєстр документів, що впливають на структуру капіталу

Розділ регламенту	Зміст	Призначення / результат
3. Порядок подання документів	Терміни надходження документів до юридичного відділу та бухгалтерії; порядок реєстрації в СЕД	Забезпечує своєчасність облікових операцій та мінімізує часові розриви
4. Відповідальні підрозділи та виконавці	Розподіл відповідальності між юридичним відділом, бухгалтерією, керівництвом; визначення ролей та обов'язків	Підвищує внутрішній контроль і зменшує ризики помилок
5. Порядок внесення змін до бухгалтерських реєстрів	Алгоритм відображення оплати часток, коригування капіталу, відкриття субрахунків, внесення змін до аналітики	Забезпечує узгодженість між юридичними та бухгалтерськими даними
6. Внутрішній документообіг	Схема маршрутизації документів, етапи погодження, вимоги до збереження версій	Забезпечує повний цикл опрацювання документів
7. Використання електронної системи документообігу	Опис програмного забезпечення (BAS Документообіг, FossDoc, e-Docs), правила сканування, архівації та підпису	Мінімізує втрати документів та підвищує контроль за їх обігом
8. Контроль і відповідальність	Періодичність перевірок, повноваження контролюючих осіб, відповідальність за порушення процедур	Підсилює дисципліну та забезпечує якість даних
9. Порядок оновлення та затвердження регламенту	Процедура перегляду, оновлення, затвердження та введення в дію	Забезпечує актуальність внутрішнього нормативного документа

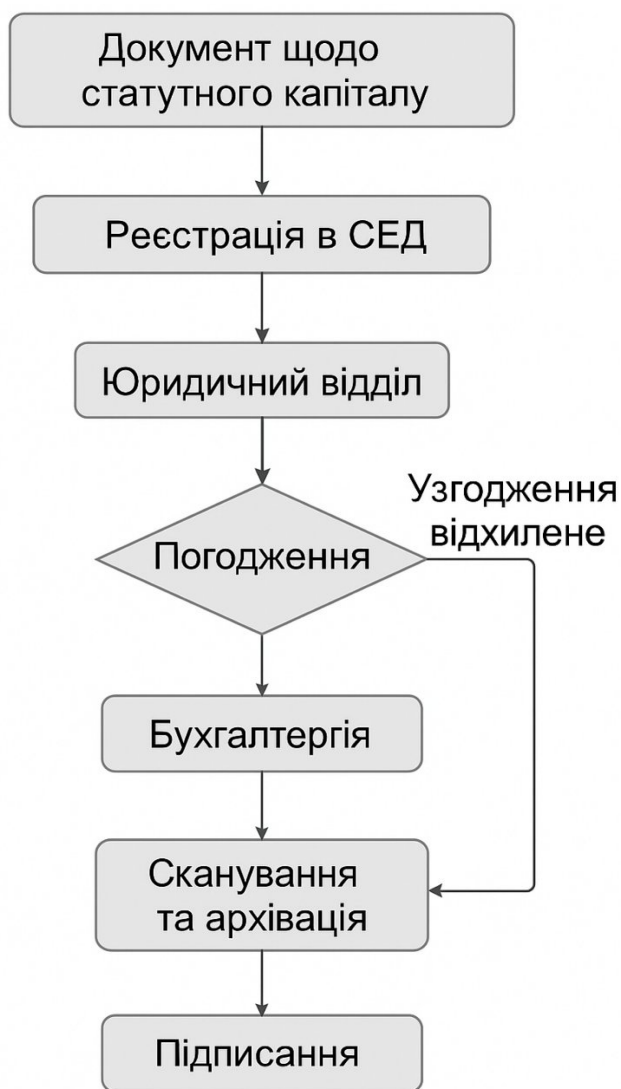

Рис. 3.2. Маршрут документів (flowchart)

Впровадження внутрішнього «Регламенту обліку статутного капіталу» забезпечить систематичний підхід до оформлення, узгодження та облікового відображення операцій зі статутним капіталом, усуне дублювання та розриви у документах, підвищить прозорість корпоративних процесів і створить основу для формування достовірної та оперативної фінансової інформації. Такий підхід не лише зміцнить фінансову дисципліну підприємства, а й відповідатиме сучасним тенденціям цифровізації та корпоративного управління.

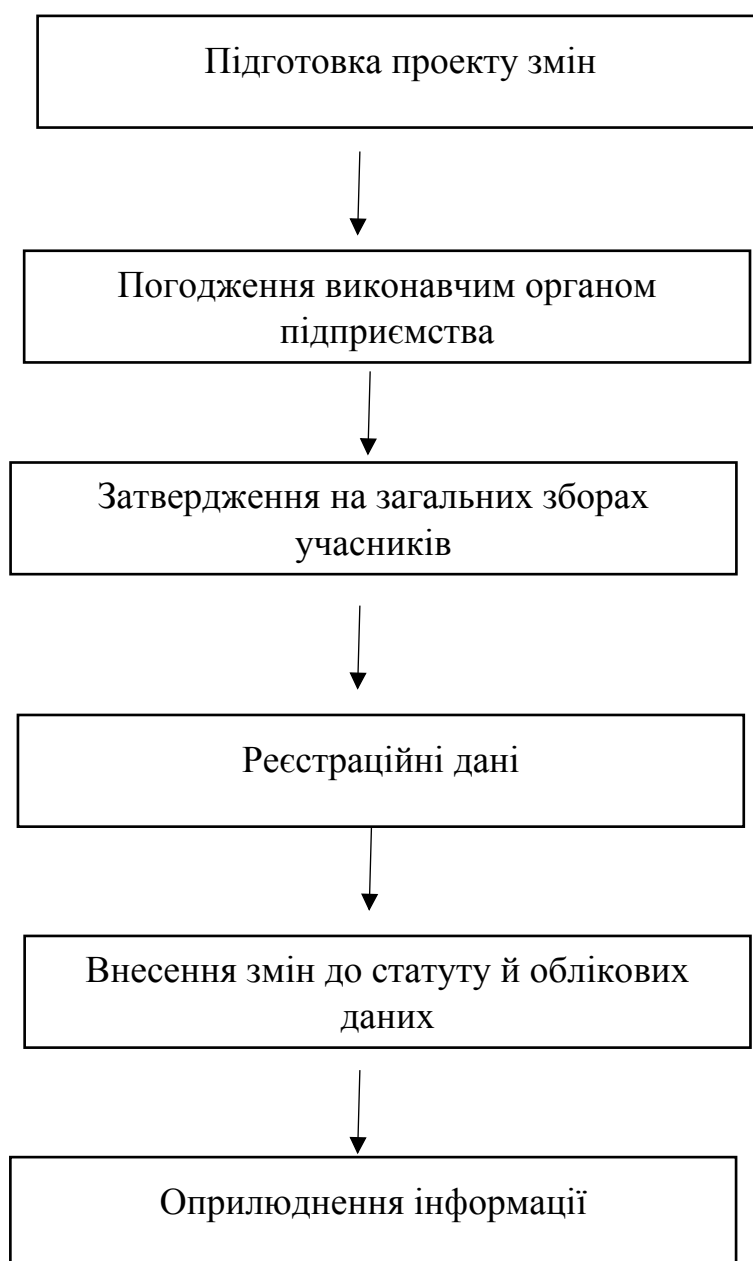

Рис. 3.3. Алгоритм узгодження змін у структурі капіталу

Подана схема (рис 3.3.) відображає алгоритм внутрішнього узгодження змін у структурі статутного капіталу ТОВ «****», який передбачає поетапне проходження документів від ініціації змін до їх остаточного відображення у бухгалтерському обліку та державних реєстрах. Алгоритм включає основні стадії: підготовку юридичних документів, погодження змін відповідальними підрозділами, перевірку їх відповідності законодавству, реєстрацію змін у державному реєстрі, оновлення статутних документів та своєчасне

відображення інформації у регістрах бухгалтерського обліку. Така модель забезпечує прозорість процесу, мінімізує ризики помилок і посилює внутрішній контроль над операціями зі статутним капіталом.

Окремої уваги потребує питання автоматизації обліку статутного капіталу. Використання сучасних ERP-систем дає змогу формувати електронні реєстри учасників, автоматично контролювати строки внесення капіталу, здійснювати звірки із зовнішніми даними та формувати управлінські звіти. У поєднанні з інструментами бізнес-аналітики (Power BI) підприємство зможе побудувати інтерактивні панелі моніторингу структури статутного капіталу, що забезпечить не лише точність обліку, а й підвищення ефективності корпоративного управління.[31]

Підсилення аналітичної функції обліку статутного капіталу також передбачає можливість моделювання його впливу на фінансовий стан підприємства. За допомогою економіко-математичних методів можна оцінити, як зміни у складі учасників або внесення додаткових інвестицій вплинуть на рівень фінансової стійкості, автономії, інвестиційної привабливості та ліквідності ТОВ «****». Такі моделі дозволяють обґрунтовувати рішення щодо збільшення чи реструктуризації статутного капіталу на основі розрахунків, а не інтуїтивних оцінок.

Узагальнюючи, удосконалення обліку зареєстрованого капіталу має бути спрямоване на деталізацію аналітичного обліку, цифровізацію процедур, підсилення нормативно-правового регулювання внутрішніх процесів та впровадження прогностичних моделей для оцінювання фінансових наслідків управлінських рішень. Реалізація комплексу заходів дозволить ТОВ «****» підвищити якість бухгалтерських даних, забезпечити прозорість корпоративної структури та сформувати сучасну систему управління капіталом, що відповідає потребам довгострокового розвитку підприємства.

3.4. Автоматизація обліку власного капіталу на ТОВ «**»**

Автоматизація обліку власного капіталу є одним із ключових напрямів модернізації облікової системи ТОВ «****», що забезпечує підвищення точності, оперативності та аналітичної інформативності фінансових даних. У сучасному бізнес-середовищі автоматизовані інструменти виконують не лише функцію технічної обробки інформації, а й стають основою для стратегічного фінансового управління, дозволяючи підприємству швидко реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища.

На сьогодні багато операцій, пов'язаних із власним капіталом, виконуються вручну або за допомогою базових програмних рішень, що обмежує можливості аналізу та створює ризики неточностей при внесенні даних. У цьому контексті автоматизація обліку власного капіталу передбачає впровадження комплексної системи, яка забезпечує взаємозв'язок між юридичною інформацією про зміни у складі учасників, бухгалтерським обліком, фінансовою звітністю та управлінською аналітикою.

Аналіз існуючих процедур показав, що попри сформовану систему бухгалтерського обліку підприємство стикається з низкою організаційних і технічних обмежень, які уповільнюють обробку даних, підвищують ризики помилок та ускладнюють формування актуальної управлінської інформації. (Табл.3.3).

Однією з ключових проблем є відсутність автоматизованого обміну інформацією між юридичним відділом та бухгалтерією. У процесі діяльності ТОВ «****» зміни у складі учасників, коригування їх часток або оновлення статуту часто надходять до бухгалтерської служби із суттєвим запізненням. Це призводить до того, що дані в облікових регістрах не відображають реального юридичного стану підприємства в момент здійснення відповідних операцій. Такий часовий розрив особливо небезпечний для показників власного капіталу, оскільки саме вони формують основу фінансової стійкості та виступають гарантією для кредиторів і контрагентів.

Таблиця 3.3

Діагностика проблем та цілі автоматизації обліку власного капіталу у
ТОВ «****»

№	Виявлена проблема (Вузьке місце)	Негативний наслідок для підприємства	Сформульована ціль автоматизації
1.	Відсутність автоматизованого обміну між юридичним відділом та бухгалтерією.	Несвоєчасне відображення змін у складі учасників та статуті; невідповідність облікових даних юридичному статусу (Рахунок 40).	Інтеграція даних: Забезпечення синхронного обміну інформацією між обліковою та юридичною (документообіг) системами для оперативного відображення змін у регістрах обліку.
2.	Ручна обробка документів щодо статутного капіталу (реєстрація, зберігання).	Дублювання, втрата інформації, накопичення застарілих версій документів, відсутність прозорості та відстежуваності змін.	Електронний документообіг (ЕДО): Впровадження електронної системи реєстрації, зберігання та погодження первинних документів щодо ВК.
3.	Часткова автоматизація/ручне формування аналітичних показників.	Ускладнення аналізу динаміки ВК (Рахунок 44, 42), прийняття рішень на основі застарілих статичних даних.	Аналітична модернізація: Автоматизація формування ключових аналітичних регістрів та показників (наприклад, динаміка нерозподіленого прибутку).

№	Виявлена проблема (Вузьке місце)	Негативний наслідок для підприємства	Сформульована ціль автоматизації
4.	Відсутність інтеграції облікової системи з ЕЦП та системою погодження.	Ускладнення проходження аудиту, підвищене навантаження на персонал, розрив між бухгалтерським записом та його юридичною підставою.	Юридична валідація: Інтеграція ЕЦП в обліковий процес для забезпечення юридичної значущості та автоматичного архівування документів-підстав.
5.	Невикористання інструментів бізнес- аналітики для оцінки ефективності ВК.	Прийняття управлінських рішень без достатнього рівня прогнозування; неможливість моніторингу ROE та фінансового левериджу у реальному часі.	Business Intelligence (BI): Впровадження інтерактивних панелей (дашбордів) для динамічного моніторингу ефективності використання власного капіталу.

Відсутність своєчасного інформування бухгалтерії створює ризик формування викривленої фінансової звітності, адже показники статутного та додаткового капіталу можуть залишатися незмінними навіть після того, як зміна вже відбулася і була юридично оформлена. У такій ситуації можливе виникнення розбіжностей між внутрішніми бухгалтерськими даними та інформацією, внесеною до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, що може мати наслідком претензії з боку аудиторів або контролюючих органів.

Крім того, ручний характер комунікації між підрозділами уповільнює процеси, підвищує ймовірність людських помилок і фактично позбавляє підприємство можливості оперативного моніторингу власного капіталу. В умовах зростаючої ролі цифрових технологій відсутність автоматизованого обміну даними вже не просто технічна недосконалість, а чинник, який стримує

розвиток системи корпоративного управління та знижує ефективність фінансового менеджменту.

Усунення цієї проблеми потребує впровадження інтегрованої системи електронного документообігу, яка забезпечить синхронізацію дій між юридичним і бухгалтерським підрозділами, дозволить автоматично передавати документи та оновлення, контролювати терміни їх погодження і миттєво фіксувати зміни у реєстрах обліку. Такий підхід дозволить уникнути часових затримок, забезпечити точність показників власного капіталу та знизити ризики формування недостовірної звітності.

Іншим слабким місцем є ручна обробка документів, що стосуються статутного капіталу. Операції з приймання, реєстрації та зберігання документів, які підтверджують зміну складу учасників, їх часток або вартісної оцінки внесків, часто здійснюються без підтримки електронної системи документообігу. У результаті значна частина документів обробляється у паперовому вигляді або зберігається в окремих неструктурованих файлах, що ускладнює пошук та унеможливорює повноцінну автоматизацію процесу.

Таке середовище призводить до дублювання документів, появи кількох паралельних версій одного й того ж файлу та накопичення застарілих редакцій, які не відповідають актуальним рішенням учасників. Відсутність централізованого електронного архіву часто спричиняє втрату окремих документів або неправильну інтерпретацію їх змісту. Це створює ризики помилкового відображення операцій у бухгалтерському обліку, оскільки бухгалтерія не завжди має доступ до повних і оновлених даних.

Крім того, ручна реєстрація документів позбавляє підприємство можливості контролювати хронологію змін, авторство, етапи погодження та статус виконання документа. Фактично неможливо встановити, чи було своєчасно отримане рішення учасників, коли воно передано на опрацювання до бухгалтерії, хто відповідає за його перевірку, і чи внесені ці зміни до реєстрів обліку. Відсутність такої «трасованості» значно знижує рівень внутрішнього контролю та ускладнює підготовку до аудиту.

Недостатня прозорість документообігу проявляється й у нездатності підприємства швидко підтвердити факт внесення змін у статутний капітал або обґрунтувати порядок облікового відображення таких операцій. При перевірках або взаємодії з державними органами виникають труднощі з наданням повного комплексу документів у правильній послідовності, що може затримувати процедури або навіть викликати сумнів у достовірності інформації.

Вирішення цієї проблеми можливе завдяки впровадженню інтегрованої системи електронного документообігу, яка забезпечує автоматичну реєстрацію, сканування, зберігання, маршрутизацію та контроль обробки всіх документів, пов'язаних зі статутним капіталом. Така система дозволить усунути дублювання, забезпечити єдине джерело правдивої інформації, підтримувати актуальність документів і в разі підвищити прозорість внутрішніх процесів. У поєднанні з електронним підписом це створить повноцінний цифровий цикл узгодження змін у структурі власного капіталу.

Проблемним є й те, що аналітичні показники власного капіталу формуються вручну або частково автоматизовано, що значно ускладнює аналіз динаміки статутного капіталу, нерозподіленого прибутку та інших компонентів ВК. У нинішній системі ТОВ «****» значна частина аналітики здійснюється у вигляді окремих розрахункових таблиць у Excel, які заповнюються на основі даних бухгалтерської системи, але не пов'язані з нею в автоматичному режимі. Через це будь-які зміни в облікових регістрах потребують ручного оновлення аналітичних таблиць, що підвищує ризики механічних помилок та неточностей.

Опора на статичні дані створює додаткові обмеження для управлінського аналізу. Підприємство отримує лише підсумкові значення власного капіталу на кінець періоду, але не може оперативно оцінити проміжні зміни, тенденції або сценарії, які можуть суттєво вплинути на його фінансову стійкість. За таких умов динамічний аналіз, що є основою сучасного фінансового менеджменту, фактично неможливий.

Відсутність автоматизованої аналітики також ускладнює побудову прогнозів щодо розвитку власного капіталу, зокрема оцінку потенційного впливу реінвестування прибутку, зміни дивідендної політики, залучення нових учасників чи зміни структури часток. Прогнозні моделі, які мають використовувати підприємства для стратегічного планування, на практиці формуються епізодично та не інтегруються у єдину інформаційну систему.

Через це управлінські рішення приймаються на основі обмеженого набору статичних показників, а не на основі багатофакторних аналітичних моделей. Це підвищує ризик помилкових рішень, оскільки керівництво не має доступу до широкого спектра інформації про тренди, коливання та чутливість власного капіталу до змін у фінансово-господарській діяльності.

Крім того, ручне формування аналітичних показників унеможливорює оперативне виявлення відхилень, а часом і потенційних порушень. За відсутності інтерактивних панелей моніторингу та системи автоматичного контролю аналітичні дані оновлюються лише під час підготовки фінансової звітності, що може спричинити пропуск важливих моментів, пов'язаних із формуванням власного капіталу.

Автоматизація аналітичного блоку дозволить підвищити точність розрахунків, забезпечити єдність даних бухгалтерського обліку та управлінської аналітики, створити безперервний інформаційний потік і перейти до моделювання та прогнозування фінансової стійкості підприємства. Використання сучасних інструментів бізнес-аналітики (Power BI, Qlik, Tableau) дасть змогу формувати інтерактивні панелі управління власним капіталом, що забезпечить новий рівень прозорості та якості управлінських рішень.[31]

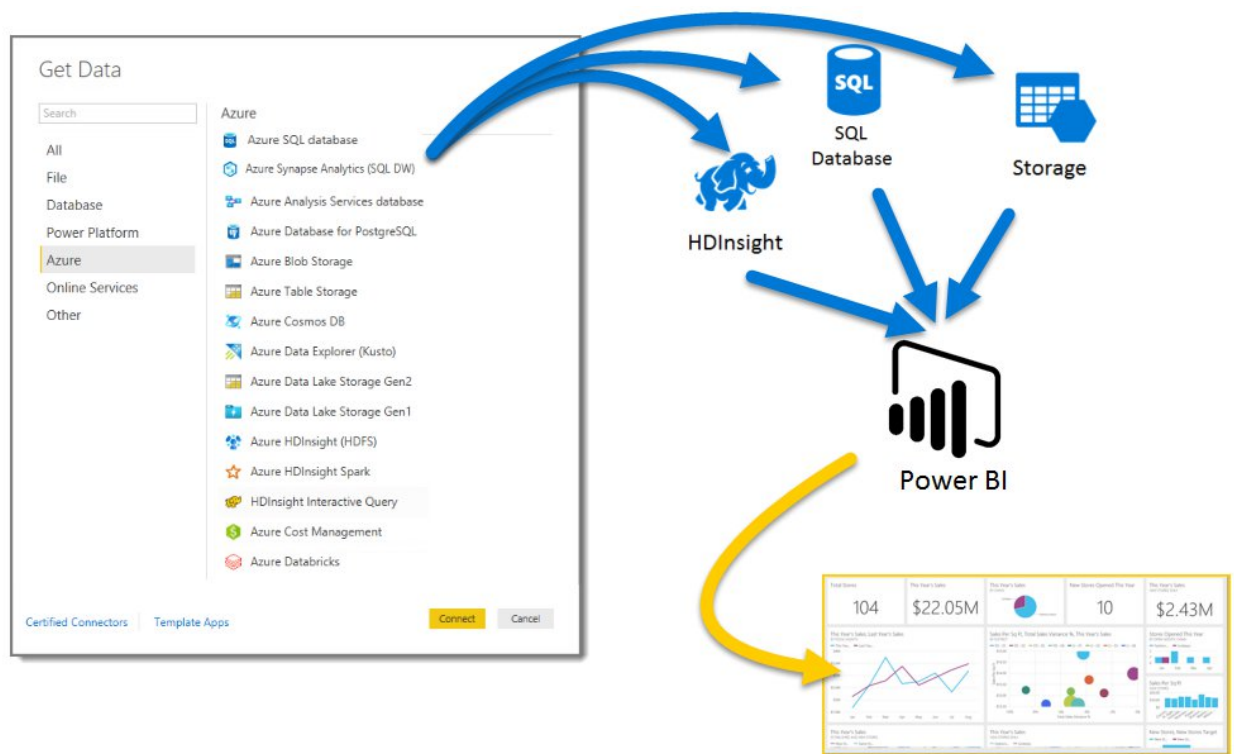

Рис. 3.4. Інтеграція даних з Azure-сервісів у Power BI для формування аналітичних панелей власного капіталу

На схемі відображено процес інтеграції даних із сервісів Microsoft Azure у Power BI для побудови інтерактивних панелей моніторингу. З різних джерел — Azure SQL Database, Azure Storage, HDInsight та інших сховищ — дані передаються до Power BI через стандартизовані конектори. Після обробки та уніфікації інформація автоматично трансформується у візуальні аналітичні звіти, зокрема графіки, діаграми та дашборди. [35]

Для ТОВ «****» така модель є перспективною, адже дозволяє:

- здійснювати моніторинг структури та динаміки власного капіталу в режимі реального часу;
- автоматично отримувати інформацію про нерозподілений прибуток, зміни часток учасників, нарахування дивідендів;
- створювати прогностні моделі та сценарії управління капіталом;

- забезпечити вищу точність та оперативність управлінських рішень.

Схема демонструє, як цифрові інструменти можуть підсилити процеси автоматизації та аналітики в системі обліку власного капіталу підприємства.

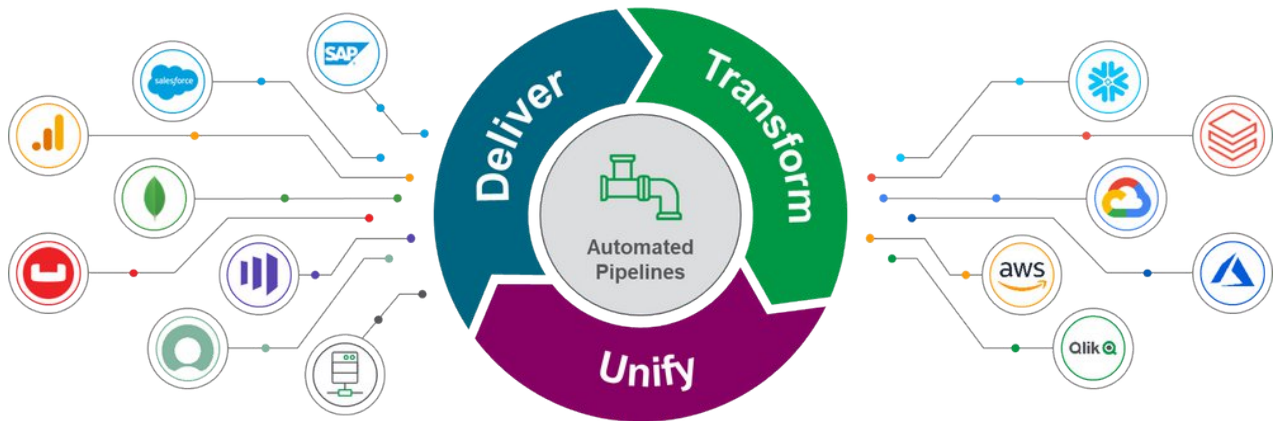

Рис. 3.5. Автоматизована модель інтеграції облікових та аналітичних систем у процесі управління власним капіталом ТОВ «****»

Подана схема ілюструє принцип інтеграції даних між різними інформаційними системами підприємства - від облікових платформ (SAP, Salesforce, MongoDB, Oracle), до середовищ хмарної обробки даних (AWS, Azure, Google Cloud) та аналітичних інструментів (Qlik, Power BI). Центральний елемент - «Automated Pipelines» - відображає концепцію автоматизованих даних-потоків, що поєднують три ключові процеси: Unify (уніфікація), Transform (трансформація) та Deliver (доставлення даних).

Така модель повністю відповідає сучасним підходам до цифрової трансформації облікових систем. Для ТОВ «****» її впровадження означало б можливість об'єднати юридичну та бухгалтерську інформацію щодо власного капіталу у єдиному цифровому середовищі, забезпечити автоматичне оновлення аналітики, підвищити якість управлінських рішень та отримувати достовірні дані в реальному часі.

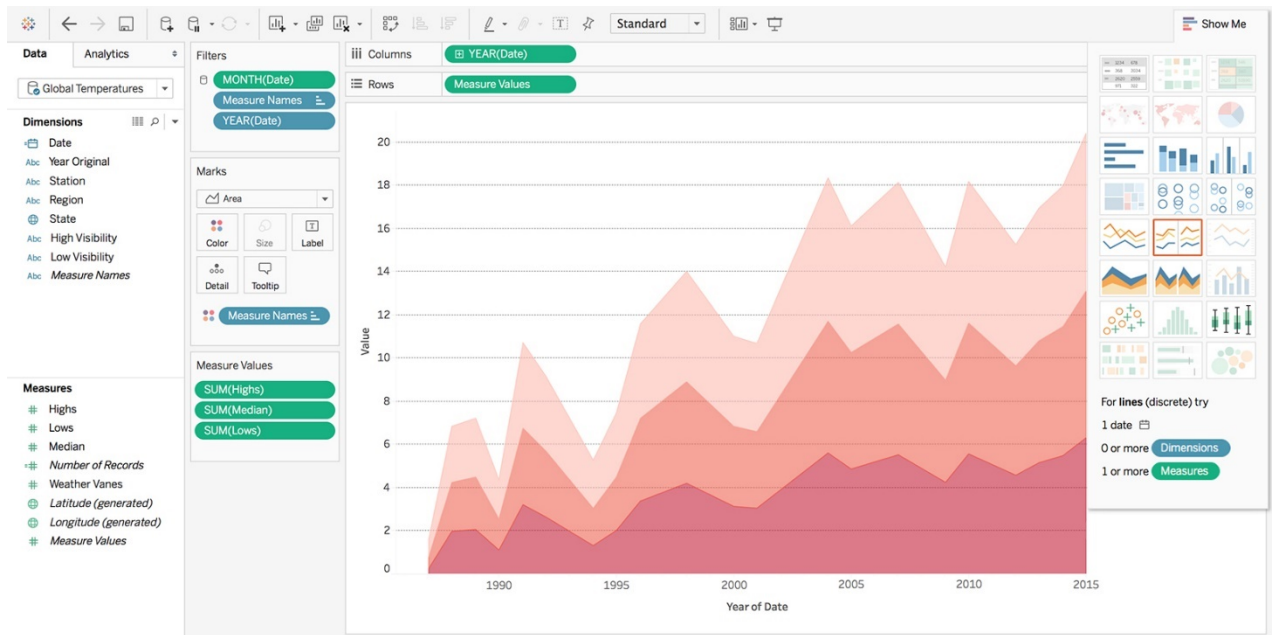

Рис. 3.6. Візуалізація аналітичних показників у Tableau як інструменту динамічного аналізу власного капіталу ТОВ «****»

На рисунку представлено приклад візуалізації даних у програмному середовищі Tableau, яке дозволяє формувати інтерактивні графіки, аналітичні панелі та порівняльні діаграми. На панелі зображено багатошарову діаграму, побудовану на основі часових рядів, що демонструє можливості автоматичної трансформації та агрегування даних для аналітики.

У контексті управління власним капіталом ТОВ «****» застосування Tableau дало б змогу:

- відслідковувати динаміку нерозподіленого прибутку, змін статутного капіталу й інших компонентів власного капіталу у режимі реального часу;
- формувати інтерактивні дашборди для керівництва із ключовими фінансовими індикаторами;
- виконувати трендовий аналіз, прогнозування та сценарне моделювання;
- інтегрувати дані з різних джерел (облікова система, документообіг, CRM, Excel) у єдину аналітичну платформу;

- підвищувати точність управлінських рішень завдяки автоматичному оновленню показників.

Завдяки таким інструментам Tableau стає потужним засобом цифрової аналітики, що значно розширює можливості підприємства у сфері контролю та управління власним капіталом.

Ще одним «вузьким місцем» є відсутність інтеграції між обліковою системою та системою електронного підпису та погодження документів. У сучасній практиці ТОВ «****» значна частина документів, що стосуються управління статутним капіталом - рішення учасників, протоколи зборів, акти приймання-передачі внесків чи договори про відчуження частки - підписуються в паперовому вигляді або зберігаються окремо від облікової інформації. Унаслідок цього бухгалтерські записи не пов'язані зі своїми юридичними підставами, а це істотно ускладнює перевірку правомірності, хронології та повноти облікових операцій.

Відсутність інтегрованої системи погодження документів створює низку проблем. По-перше, аудитору складно відстежити логічний зв'язок між юридичним документом і його бухгалтерським відображенням, оскільки документ може бути фізично у юридичному відділі, тоді як записи у бухгалтерському реєстрі оновлені лише частково або із запізненням. По-друге, це підвищує навантаження на працівників, які змушені вручну збирати, сканувати, пересилати документи або переносити дані з одного середовища в інше, що істотно збільшує ризик механічних помилок.

Важливим наслідком цієї проблеми є і підвищена ймовірність розбіжностей між юридично оформленими змінами та їх фактичним відображенням у бухгалтерському обліку. За відсутності єдиного цифрового простору підприємство не має можливості оперативно контролювати виконання рішень, відстежувати дату й час підписання документів, здійснювати контроль версій або перевірку справжності документів.

У контексті цифровізації бізнес-процесів така ситуація не лише знижує якість фінансової інформації, а й ставить під загрозу правову захищеність

підприємства, оскільки при перевірках або судових спорах доведення фактичного змісту документів та облікових записів може бути ускладненим. Особливо це стосується операцій зі зміною часток учасників, внесенням майна чи переглядом умов внесення капіталу, адже саме такі операції мають найвищий регуляторний ризик.

Інтеграція облікової системи з електронним підписом (КЕП/ЕЦП) та системою погодження документів дозволить автоматизувати процеси юридичного підтвердження, забезпечити прив'язку документів до конкретних облікових операцій, формувати електронний архів, підтримувати контроль версій та створювати повний цифровий слід руху документа. Це не лише суттєво полегшить проведення аудиторських перевірок, а й забезпечить прозорість юридичних і фінансових процесів, знизить навантаження на персонал та гарантує дотримання внутрішніх нормативів підприємства.

Крім того, підприємство не використовує інструменти бізнес-аналітики для оцінки ефективності використання власного капіталу. Замість інтерактивних панелей моніторингу, які б дозволили відстежувати зміни ВК у режимі реального часу, аналіз здійснюється періодично і без застосування прогнозних моделей. У результаті управлінські рішення ґрунтуються на статичних даних, сформованих переважно наприкінці звітного періоду, що значно обмежує оперативність реагування на зміни фінансового стану підприємства.

Відсутність сучасних інструментів візуалізації призводить до того, що керівництво не має змоги одразу бачити структуру власного капіталу, тенденції його формування, взаємозв'язок між прибутком, дивідендною політикою та темпами реінвестування. Динаміка нерозподіленого прибутку, рух статутного капіталу, показники рентабельності (ROE) та коефіцієнти фінансової стійкості формуються вручну, у вигляді окремих таблиць, що не дозволяє оперативно відстежувати відхилення та зміну трендів.

Також аналітичні моделі не інтегровані у загальну інформаційну систему, що унеможливорює автоматичне оновлення показників після кожної

господарської операції. Це означає, що навіть незначні зміни - здійснення внеску учасником, нарахування дивідендів, покриття збитків минулих періодів - не відображаються у аналітичних звітах без ручного втручання. Як наслідок, керівництво не може застосовувати методи сценарного прогнозування, які необхідні для вибору оптимальної стратегії управління капіталом.

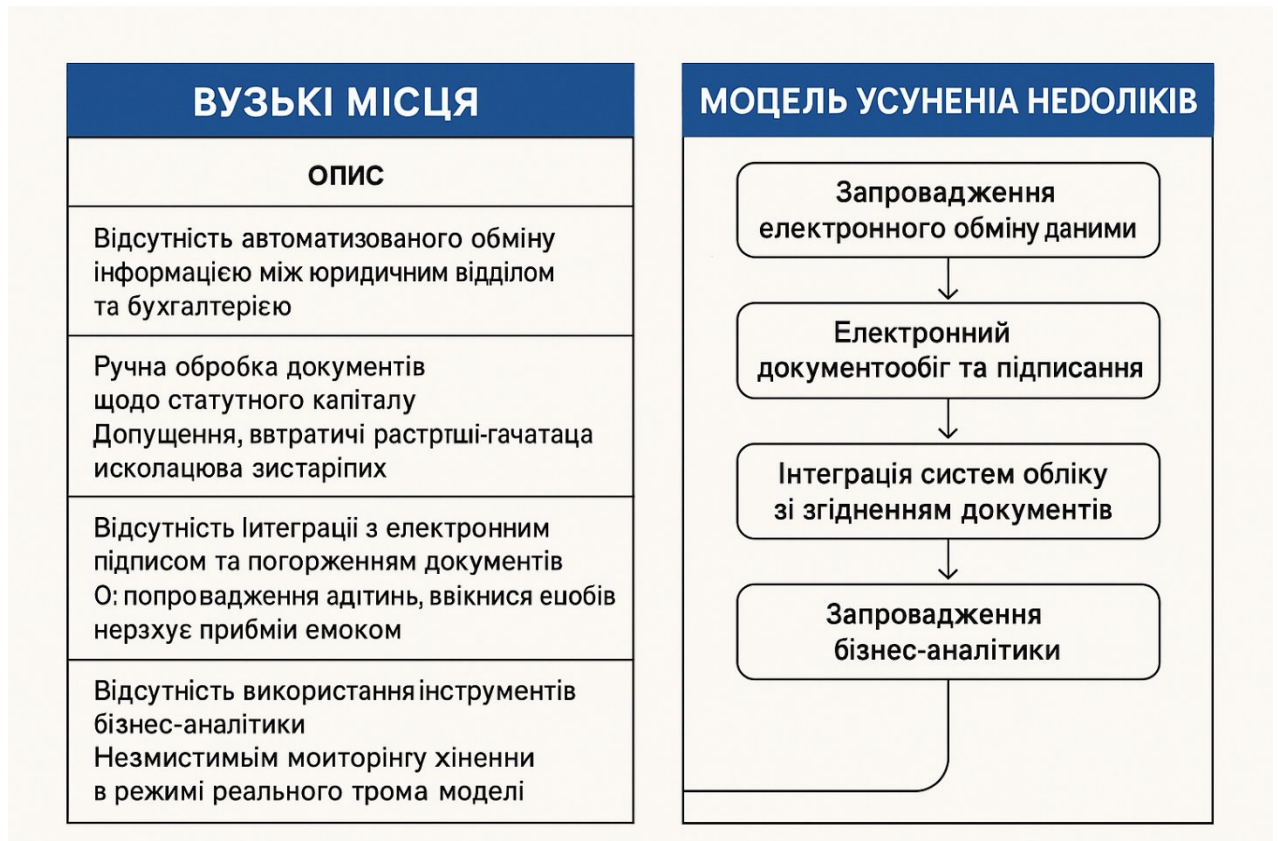

Рис. 3.7. Виявлені «вузькі місця» та модель усунення недоліків в обліку власного капіталу ТОВ «****»

Невикористання інструментів бізнес-аналітики обмежує і можливості оцінювання фінансових ризиків. За відсутності автоматизованих дашбордів підприємство не здатне моделювати вплив змін власного капіталу на ліквідність, платоспроможність, фінансову автономію та інвестиційну привабливість. У сучасних умовах цифрової економіки це стає суттєвою перешкодою для ефективного фінансового менеджменту.

Подана інфографіка відображає комплексний результат діагностики процесів обліку власного капіталу на ТОВ «****». На лівій частині наведено

узагальнену таблицю основних «вузьких місць», що уповільнюють обробку інформації, знижують точність бухгалтерських даних та ускладнюють взаємодію між структурними підрозділами. Ці проблеми є наслідком недостатнього рівня автоматизації, ручної обробки документів та відсутності інтеграції юридичних і бухгалтерських процесів.

Права частина схеми презентує запропоновану модель усунення виявлених недоліків. Вона включає впровадження електронного документообігу, автоматизованих систем обміну даними, інтеграції облікової системи з інструментами електронного підпису та використання бізнес-аналітики для моніторингу ефективності власного капіталу. Реалізація цієї моделі забезпечить підвищення якості облікових даних, прозорості корпоративного управління та ефективності фінансового менеджменту підприємства.

Діагностика виявила, що основні «вузькі місця» обліку власного капіталу пов'язані з низьким рівнем цифровізації, відсутністю інтегрованої системи документообігу, ручною обробкою даних та недостатнім рівнем автоматичного контролю. Усунення цих проблем дозволить значно підвищити ефективність обліку, забезпечити прозорість корпоративних процесів та сформувати сучасну цифрову інфраструктуру фінансового менеджменту на ТОВ «****». Використання платформ Power BI, Qlik або Tableau дозволило б створити інтерактивні панелі, які візуалізують ключові показники власного капіталу, дають змогу проводити трендовий аналіз, сценарне моделювання та автоматичне оновлення даних. Такий підхід перетворює облік власного капіталу на потужний інструмент стратегічного управління і забезпечує керівництву підприємства доступ до актуальної інформації в реальному часі.[35]

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено комплексне дослідження організації обліку власного капіталу підприємства та сформовано пропозиції щодо вдосконалення його облікового, аналітичного та інформаційного забезпечення на прикладі ТОВ «****». Результати проведеного дослідження дозволили сформулювати такі узагальнені висновки.

По-перше, узагальнення теоретико-методичних засад засвідчило, що власний капітал є базовою категорією фінансової звітності та відображає ступінь фінансової стійкості, автономії та інвестиційної привабливості підприємства. У процесі дослідження розкрито економічну сутність власного капіталу та визначено його ключові функції: забезпечення фінансової незалежності, покриття ризиків діяльності, гарантування зобов'язань перед кредиторами, формування інвестиційного потенціалу. Доведено, що ефективна система обліку власного капіталу має ґрунтуватися на принципах достовірності, повноти, своєчасності та прозорості інформації.

По-друге, проведений аналіз фінансової звітності ТОВ «****» за 2022–2024 рр. показав позитивну динаміку зростання нерозподіленого прибутку, стабільність статутного капіталу та відсутність додаткового чи резервного капіталу у структурі власного капіталу підприємства. Було ідентифіковано ключові тенденції, які впливають на формування ВК: збільшення прибутковості діяльності, спрямування частини прибутку на розвиток підприємства, відсутність зовнішніх залучених джерел формування капіталу. Аналіз облікових реєстрів засвідчив, що облік власного капіталу ведеться відповідно до чинних нормативних вимог, проте має низку організаційних недоліків, що уповільнюють опрацювання даних та ускладнюють формування управлінської інформації.

По-третє, діагностика внутрішніх бізнес-процесів підприємства дала змогу визначити основні «вузькі місця» в організації обліку власного капіталу. Серед них:

- відсутність автоматизованого обміну даними між юридичним відділом і бухгалтерією, що спричиняє часові розриви між юридичними змінами та їх обліковим відображенням;
- ручна обробка первинних документів і відсутність централізованого електронного архіву;
- формування аналітичних показників у ручному або частково автоматизованому режимі;
- відсутність інтеграції облікової системи з інструментами електронного підпису;
- невикористання бізнес-аналітики для оцінки динаміки та структури власного капіталу.

Усі ці недоліки створюють ризики невідповідності юридичних і фінансових даних, підвищують імовірність помилок, ускладнюють аудит і знижують якість управлінських рішень.

По-четверте, у третьому розділі роботи обґрунтовано систему заходів щодо вдосконалення організації обліку власного капіталу на ТОВ «****», серед яких ключовими є:

1. **розроблення та впровадження внутрішнього «Регламенту обліку статутного капіталу»**, який встановлює порядок документообігу, строки подання документів, відповідальних осіб та алгоритми відображення змін у обліку;
2. **впровадження електронної системи документообігу (BAS Документообіг, FossDoc, e-Docs)** для уніфікації та автоматизації роботи з документами;
3. **інтеграція облікової системи з інструментами електронного підпису**, що дозволить забезпечити повний цифровий слід зміни власного капіталу;
4. **автоматизація аналітики власного капіталу** із застосуванням платформ Power BI, Tableau, Qlik Sense;

5. побудова автоматизованої моделі обліку та контролю ВК, що включає схеми обробки даних, документообігу та аналітичні панелі для керівництва підприємства.

Обґрунтовано, що реалізація цих пропозицій сприятиме підвищенню точності облікової інформації, забезпеченню її своєчасності та формуванню прозорої моделі корпоративного управління.

По-п'яте, застосування сучасних інструментів цифрової трансформації — Power BI, Azure, Tableau, інтеграційних пайплайнів і систем електронного підпису — дозволяє перейти від традиційного документального обліку до динамічної, автоматизованої системи управління власним капіталом. Такий підхід формує можливість оперативно відстежувати ключові фінансові показники, здійснювати прогнозування, моделювати альтернативні сценарії розвитку та своєчасно реагувати на фінансові зміни. Використання інтерактивних панелей, візуалізацій та цифрових схем дозволяє підвищити інноваційність облікової системи та забезпечити відповідність сучасним міжнародним стандартам управління підприємством.

У цілому, результати дипломної роботи підтверджують необхідність удосконалення процесів обліку власного капіталу на підприємствах України шляхом впровадження сучасних цифрових технологій та оптимізації документообігу. Запропоновані заходи є реалістичними для практичного застосування на ТОВ «****», забезпечують підвищення якості облікової інформації та сприяють розвитку ефективної системи фінансового менеджменту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку. Житомир : ЖДТУ, 2019.
URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstreams/fe19d97b-b0da-42e3-8a60-7bc72ad6fb79/download>
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : [підручник] / за ред. Ф.Ф. Бутинця; 10-те вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2019. 912 с.
3. Внутрішні реєстри бухгалтерського обліку ТОВ «****» (рахунки 40, 44). - внутрішні матеріали.
4. Герасимович А. М., Басаманова М. С., Баланюк І. Ф. Фінанси, облік і аудит : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 312 с.
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
7. Малецька О. Цифрова трансформація бухгалтерського обліку в умовах євроінтеграції // Матеріали конференції «Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку». Львів, 2023. URL: <https://lpnu.ua>
8. Малецька О., Гнатишин Л., Прокопишин О. POWER BI у фінансовій аналітиці та бухгалтерському обліку. Вісник КНТЕУ. 2021. URL: <https://knute.edu.ua>
9. Малецька О.І., Прокопишин О.С., Мирончук З.П. Облікова інформація у системі формування антикризового управління персоналом аграрних підприємств. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2020. Вип.16. Т.2. С. 168-178.
10. Малецька О.І., Гнатишин Л.Б. Оподаткування віртуальних активів в Україні: шлях до легалізації та прозорості Цифрова економіка: зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 5–6 червн. 2025 р., м.: КНЕУ,

2025.–С. 273–275

11. Міністерство фінансів України. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti>
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Мінфіну України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0336-13>
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні Засоби» : наказ Мінфіну України від № 92 від 27.04.2000 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : наказ Мінфіну України від N 242 від 18.10.99 URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи» : наказ Мінфіну України від N 290 від 29.11.99 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Мінфіну України від N 318 від 31.12.99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
17. Онищенко В. Звіт про власний капітал: інструкція, зразок заповнення. Головбух.16 січня 2025 URL buhplatforma.com.ua/article/7209-zvt-pro-vlasniy-kaptal?utm_source=chatgpt.com
18. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 «Звіт про власний капітал» : наказ Мінфіну України від 31.03.1999 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0399-99>
20. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14>

21. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ Мінфіну України від 28.03.2013 № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0433201-13>
22. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : наказ Мінфіну України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0892-99>
23. Прокопишин О., Гнатишин Л., Малецька О. Особливості використання цифрових технологій в інноваційно-інвестиційній діяльності промислових підприємств у контексті забезпечення економічної безпеки. Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Національний університет «Чернігівська політехніка», 2025. № 2(42), с.24-23. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/335048/323943>
24. Ткаченко Н. М. та ін. Фінансовий облік 2 : навч. посіб. – Київ : Алерта, 2014. – 456 с. URL: <https://alerta.kiev.ua/oblik-ta-podatki/297-finansovij-oblik-2.html>
25. Фінансова звітність ТОВ «****» за 2022–2024 рр. - внутрішні матеріали.
26. Хорнгрен Ч. Т., Фостер Дж., Датар Ш. Управлінський облік. Харків, 2005. 1008 с.
27. Чудовець В. Облік і звітність власного капіталу: практична реалізація нормативних вимог // Економіка та суспільство. 2024. № 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua>
28. Юдін А. І. Особливості обліку та відображення у фінансовій звітності власного капіталу суб'єктів господарювання за МСФЗ // Інтелект XXI. 2020. № 5. С. 105–113.
29. BAS ERP -офіційна документація. URL: <https://bas-soft.eu/ua>
30. Google BigQuery Documentation. URL: <https://cloud.google.com/bigquery/docs>
31. IAS 1 Presentation of Financial Statements. IFRS Foundation. URL: <https://www.ifrs.org>

32. IAS 32 Financial Instruments: Presentation. IFRS Foundation. URL: <https://www.ifrs.org>
33. Maletska O., Bochko O., Stasyk N., Kuziak V., Struk N. Modeling of the Impact of Investments on the Development of the GDP in Ukraine // 36th IBIMA Conference Proceedings. Seville, 2020. URL: <https://ibima.org>
34. Microsoft Azure Architecture Center. URL: <https://learn.microsoft.com/azure/architecture/>
35. Microsoft Power BI Documentation. URL: <https://learn.microsoft.com/power-bi/>
36. Perkhofer, Lisa Maria and Hofer, Peter and Walchshofer, Conny and Plank, Thomas and Jetter, Hans-Christian. Interactive visualization of big data in the field of accounting A survey of current practice and potential barriers for adoption. Journal of Applied Accounting Research.. Vol. 20. p.497-525
37. Quinn, Martin, Strauss, Erik. The Routledge Companion to Accounting Information Systems. Routledge. 1st Edition.
38. Siddaway AP, Wood AM, Hedges LV. ‘How to do a systematic review: a best practice guide for conducting and reporting narrative reviews, meta-analyses, and meta-syntheses. Annu Rev Psychol. 70. p.747-70.
39. Stanciu, V. and Bran, F.P. The accounting profession in the digital era. Quality – Access to Success:. Vol.16. p. 546-550
40. Stiliyan Neychev, Marta Teneva. Qlik vs Tableau vs Power BI: A Complete Guide to Choosing the Right Tool. URL: <https://b-eye.com/blog/qlik-vs-tableau-vs-power-bi/>
41. Tableau Official Documentation. URL: <https://help.tableau.com>
42. Tan, B.S. and Low, K.Y. Blockchain as the Database Engine in the Accounting System’. Australian Accounting Review. Vol. 29. p.312-318.

43. Tomelin, I. P .; Novaes, J. B. V .; Bucker, P. P Accounting in the digital age: Digital Bookkeeping. Journal of Management Sciences, v. 14, n. 19, p. 249-268.
44. Weiss, M. Sensored society: the society of digital transformation. Advanced Studies, 33 (95), 203-214. Retrieved from <http://www.revistas.usp.br/eav/article/view/159485>.
45. Wilson, R.A. and Sangster A. The automation of accounting practice'. Journal of Information Technology: Vol 7. p. 65-75.